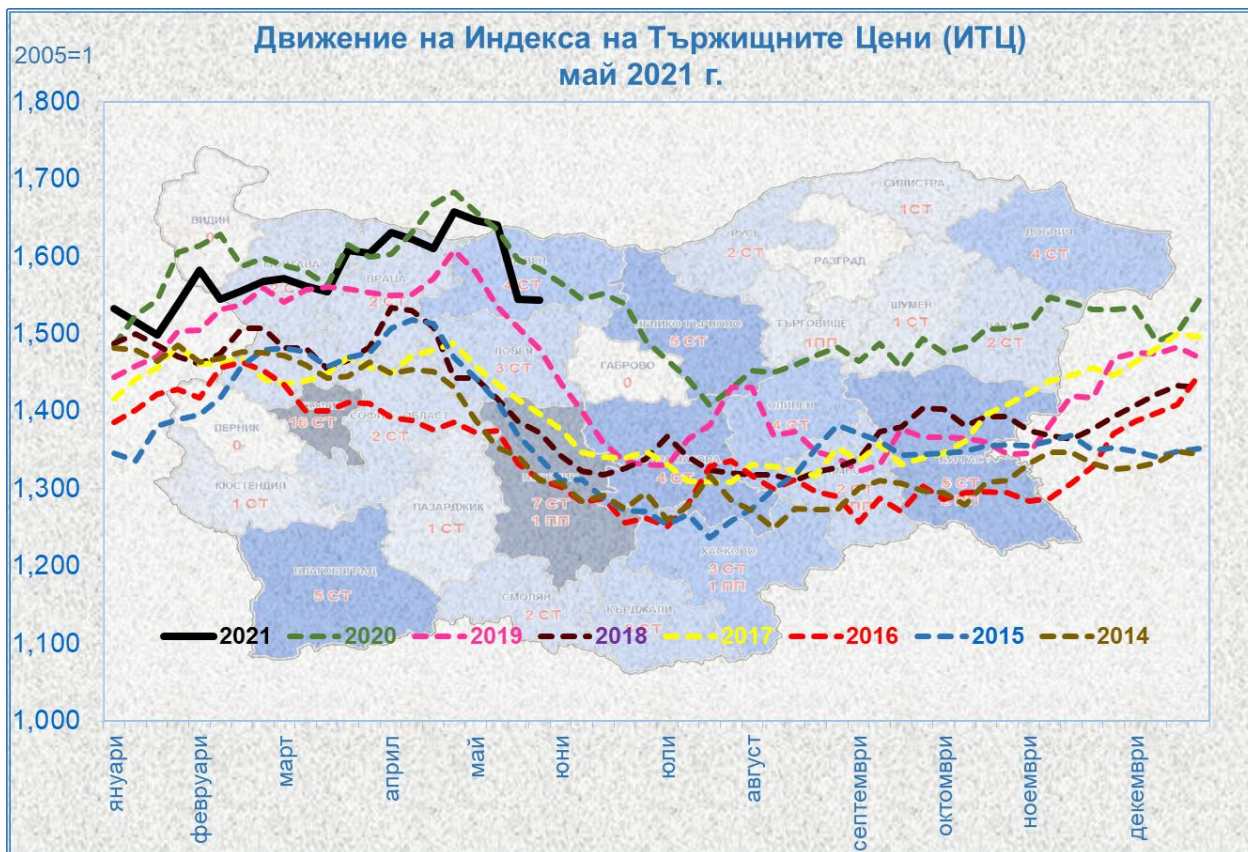

Месечен бюлетин

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

м. май 2021 г.

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

Съдържание

Увод	3
Хранителни стоки	5
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки	5
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения	6
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения	8
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база	9
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през месец май 2014 / 2021 г.	11
• Сравнителен анализ на цените на едро и на дребно през месец май	12
• Анализ на цените на хранителни стоки по региони	13
• Анализ на цените на млечни продукти по региони	15
• Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби	16
Плодове и зеленчуци	20
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците	21
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база	22
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през месец май 2014 / 2021 г.	24
• Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони	26
• Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци	29
Международни цени	31
• Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН	31
• Индекс на цените на храните на Международния валутен фонд (МВФ)	34
• Международни цени на зърнените култури	36
• Международни цени на растителните масла	41
• Международни цени на млечните продукти	44
• Международни цени на месата	45
• Международни цени на захарта	48
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)	50

Таблицы

Таблица 1	Промяна на цените на хранителните стоки през май на месечна и годишна база*	9
Таблица 2	Цени на едро на хранителните стоки през месец май за периода 2014/2021 г.*	11
Таблица 3	Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. май 2021 г.*	13
Таблица 4	Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец май 2021 г.*	14
Таблица 5	Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец май 2021 г.*	15
Таблица 6	Промяна на цените на плодове и зеленчуци през м. май на месечна и годишна база*	23
Таблица 7	Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец май за периода 2014/2021 г.*	25
Таблица 8	Цени на едро на домати и краставици по области през май 2021 г.*	26
Таблица 9	Цени на едро на плодове по области през май 2021 г.*	27
Таблица 10	Месечни индекси на цените на храните на ФАО през май 2021 г.*	32
Таблица 11	Стойности на Индекса на цените на храните на МВФ през май 2021 г.	34

Увод

През месец май пазарът на храни запазва динамичния си характер, като наблюдаваните възходящи трендове при някои от основните хранителни стоки продължават, но придобиват затихващи функции.

При стоките от групата на плодовете и зеленчуците, които са извън сезона на производство и предлагане има известни колебания нагоре, свързани със сезонния им характер.

На **месечна база** на пазара на храни се наблюдават разнопосочни тенденции, но ценовите отклонения през този месец са по-слабо изразени. Стабилизиране и слаб спад има при цените на варивата и яйцата, а брашното и олиото запазват ценовите си трендове от предходния месец.

Цените на млечните произведения остават сравнително стабилни със слаб възходящ тренд, а при месата и месните произведения тенденциите са твърде разнопосочни.

На **годишна база** цените на повечето основни хранителни стоки бележат ръст, който е в широк интервал от 3% до 50%. Поскъпване спрямо миналата година има и при някои млечни произведения, което е в тесен ценови диапазон.

Пазарът на месо през май остава сравнително спокоен, като са отчетени по-силно изразени низходящи тенденции при свинското месо и пилешките разфасовки.

През месец май цените на плодовете и зеленчуците следват характерните сезонни трендове, като на месечна база се наблюдава поевтиняване на доматиите и краставиците и поскъпване на част от останалите зеленчуци. На месечна база е отчетено поскъпване на повечето плодове, предмет на този анализ и поевтиняване на сезонните плодове.

На годишна база отклоненията на цените на стоките в тази група са преобладаващо низходящи, с изключение на зелето.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец май в **периода 2014 – 2021** г. показва, че през тази година цените на повечето хранителни продукти, на млечните произведения и месата и месните произведения се задържат около нивото от предходната година и са по-високи спрямо периода 2014 – 2019 г. В резултат на устойчивото поскъпване на олиото, наблюдавано от месец март, през май тази година цената му е много над нивото от предходния осемгодишен период.

Тенденциите при движението на цените на плодовете и зеленчуците са основно низходящи, като изключение правят цените на зелето, ягодите и черешите, които през май 2021 г. са най-високи.

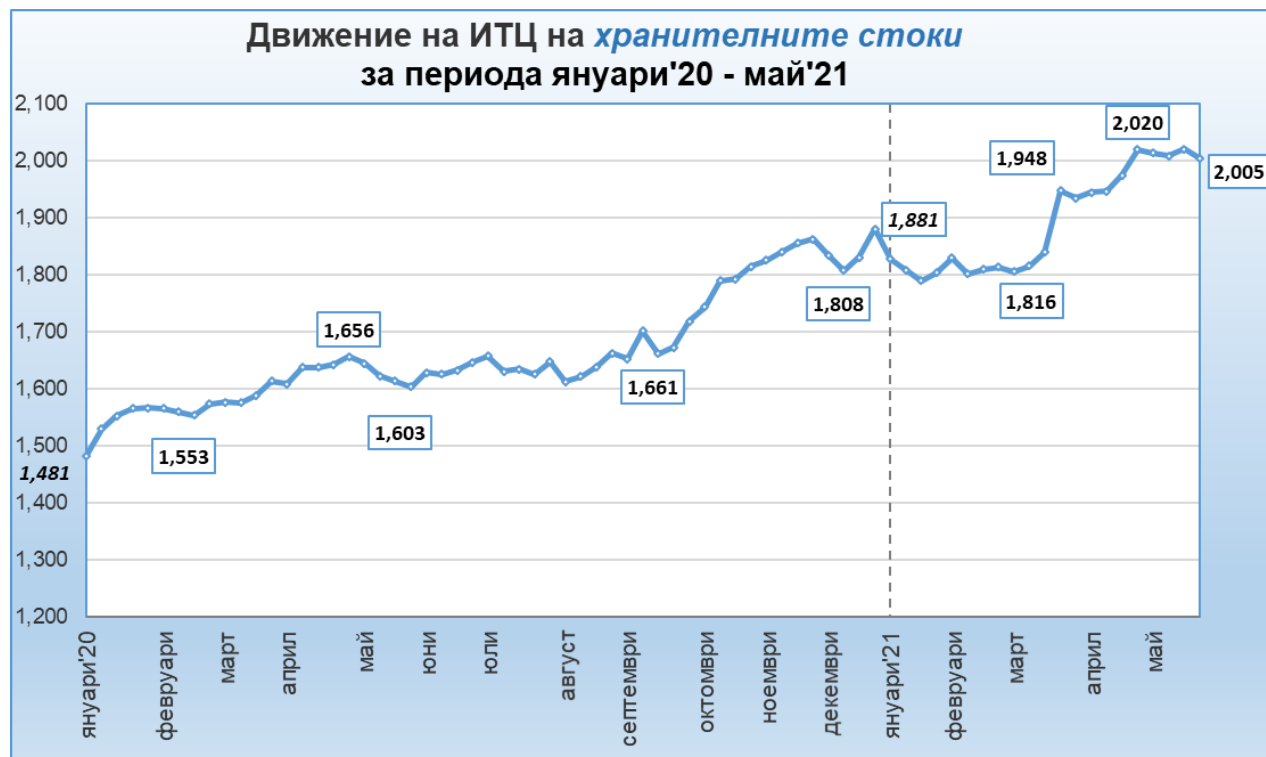
През м. май 2021 г. кривата на **Индекса на тържищните цени** е на по-високи нива в сравнение с периода на 2014 г.- 2019 г., доближава се до стойностите от същия период на 2020 г., като в края на месеца минава под това ниво.

През месеца на **международния пазар** се наблюдава ръст на цените на маслата, захарта и зърнените култури и леко покачване на цените на месото и млечните продукти.

Хранителни стоки

- Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки

Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав¹.

фигура 1 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2020 г. – май 2021 г.

В началото на месец май ИТЦ на хранителните стоки стартира от ниво 2,014 пункта. През месеца кривата запазва известен стабилитет, с изключение на третата седмица, когато стойностите леко се покачват.

В края на месеца кривата стъпва на ниво от 2,005 пункта, като се доближава до нивото от предходния месец. В сравнение със същия период на миналата година е отчетен ръст от 24%. (фиг.1)

Най-високите стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше през лятото на 2008 г. (2,048 пункта), когато се наблюдаваше скок на цените на повечето основни хранителни стоки. Пикови нива бяха регистрирани също в края на 2011 г. и през 2012 г. (фиг.2)

¹ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

фигура 2 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – май 2021 г.

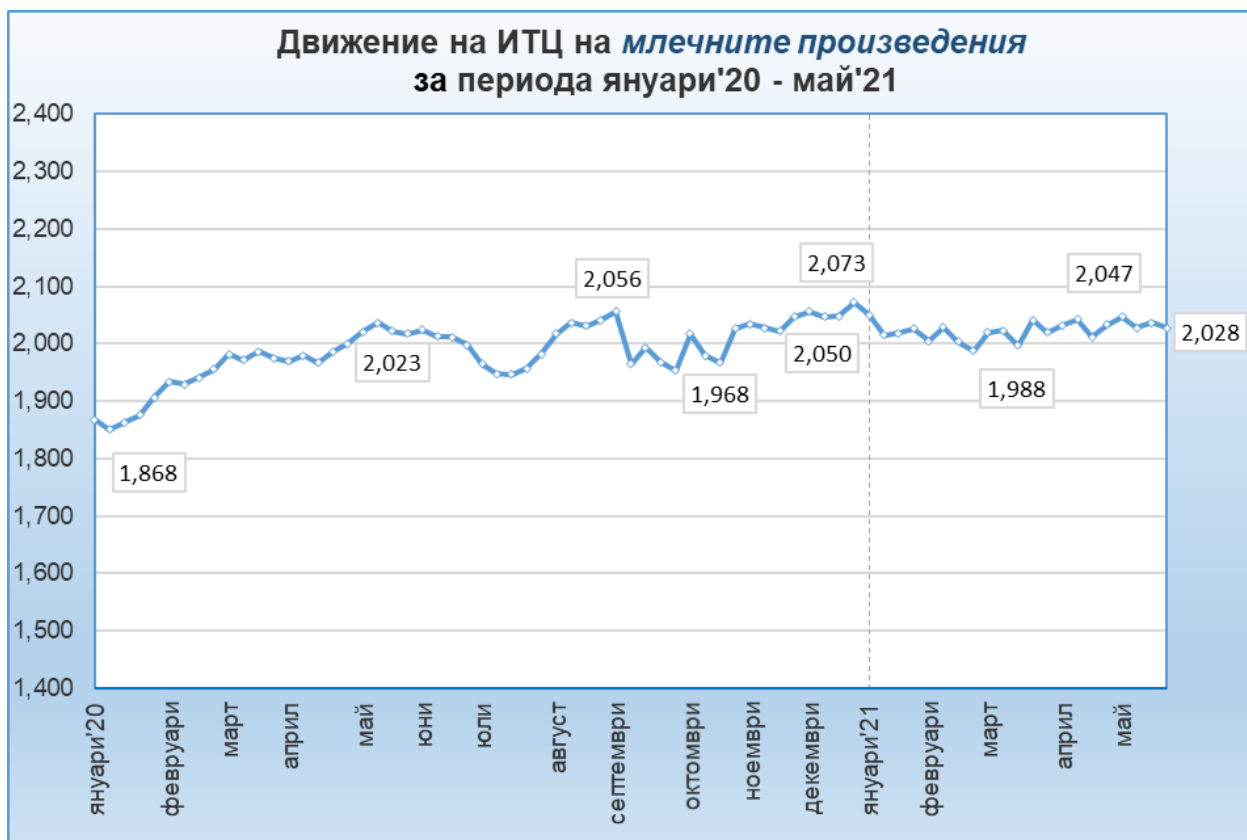
- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения**

Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура².

В началото на месеца стойностите стартират от ниво 2,047 пункта и през следващите седмици кривата се задържа около това ниво. Почти няма промяна на стойностите и в сравнение със същия период на миналата година.(фиг.3)

Пикови стойности на ИТЦ на млечните произведения бяха регистрирани в края на 2017 г., когато стоките от тази група поскъпнаха рязко и това беше най-силно изразено при кравето масло. В резултат на устойчивия възходящ тренд на кривата през предходната година, стойностите, достигнати през последната седмица на 2020 г. са на най-високото ниво за периода, в който Комисията конструира и наблюдава този индекс. (фиг.4)

² Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

фигура 3 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2020 г. – май 2021 г.

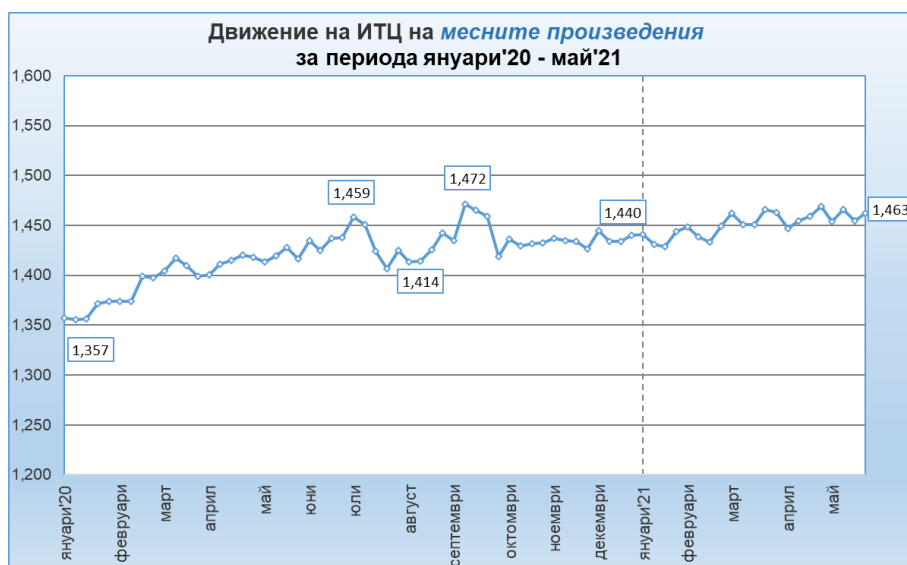

фигура 4 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – май 2021 г.

- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения**

ИТЦ на месото, месните произведения и рибата³ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо.

В началото на месеца кривата стартира от ниво 1.454 пункта. През следващите седмици стойностите се стабилизират около това ниво. В сравнение със същия месец на предходната година, стойностите са с около 3% по-високи. (фиг. 5) Максимални стойности през последните години ИТЦ на месата и месните произведения са отчетети през м. октомври 2020 г – 1.472 пункта. (фиг. 6)

фигура 5 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2020 г. – май 2021 г.

фигура 6 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – май 2021 г.

³ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

- Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база**

Тенденциите при движението на цените на едро на хранителните стоки през м. май, спрямо м. април са разнопосочни. Запазва се тенденцията на поскъпване на слънчогледовото олио, но възходящият тренд е със затихващ характер. Незначителен ръст от 1% има при цената на захарта и брашното.

Цената на яйцата намалява на месечна база с 6%, но в абсолютна стойност поевтиняването е едва 1 ст./бр. Стабилизиране и слаб спад има при цените на варивата. (табл. 1, фиг.7, 13-24)

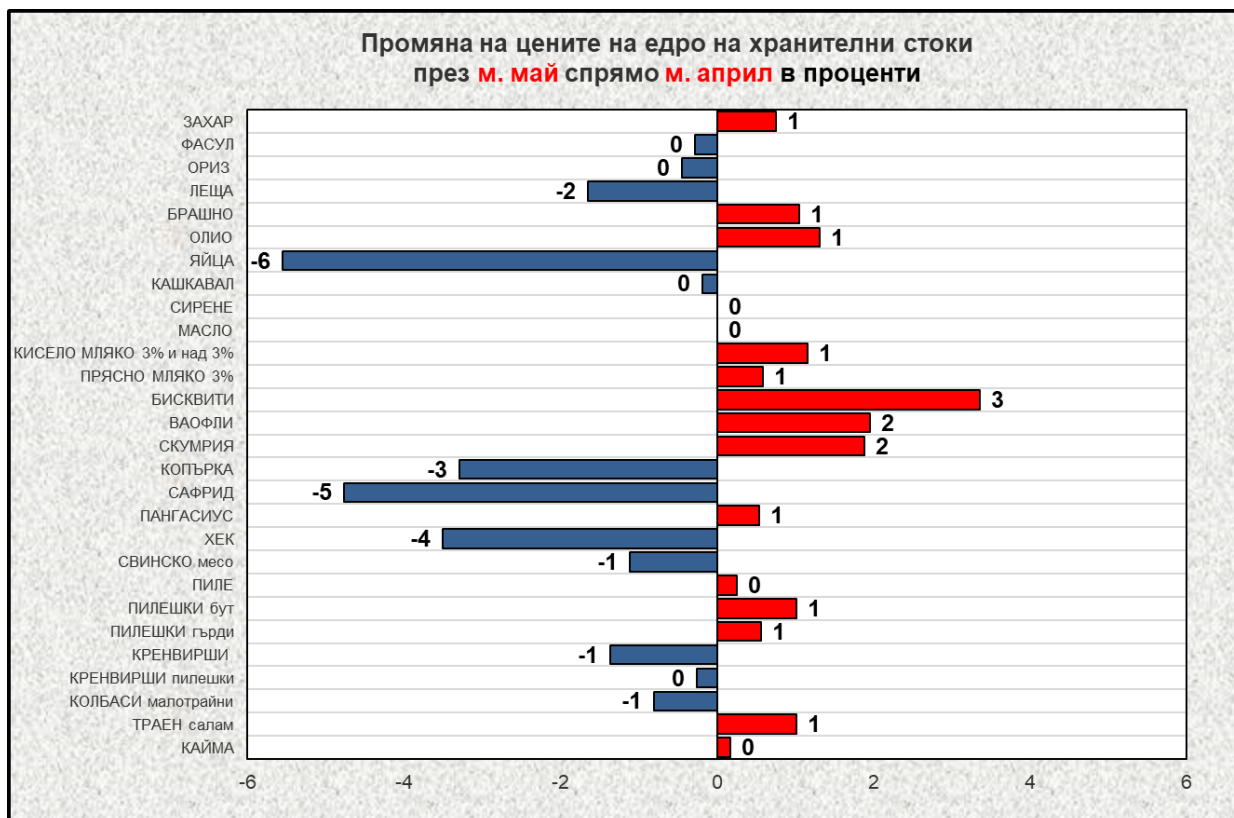
Цените на млечните произведения през месец май остават сравнително стабилни и се задържат около нивата от предходния месец. (табл.1, фиг.7, 35-40)

Стойностните колебания на цените на месото и месните произведения през м. май в сравнение с април са с разнопосочни тенденции, но отклоненията са незначителни в диапазона $\pm 1\%$. (табл. 1, фиг. 7, 25-32)

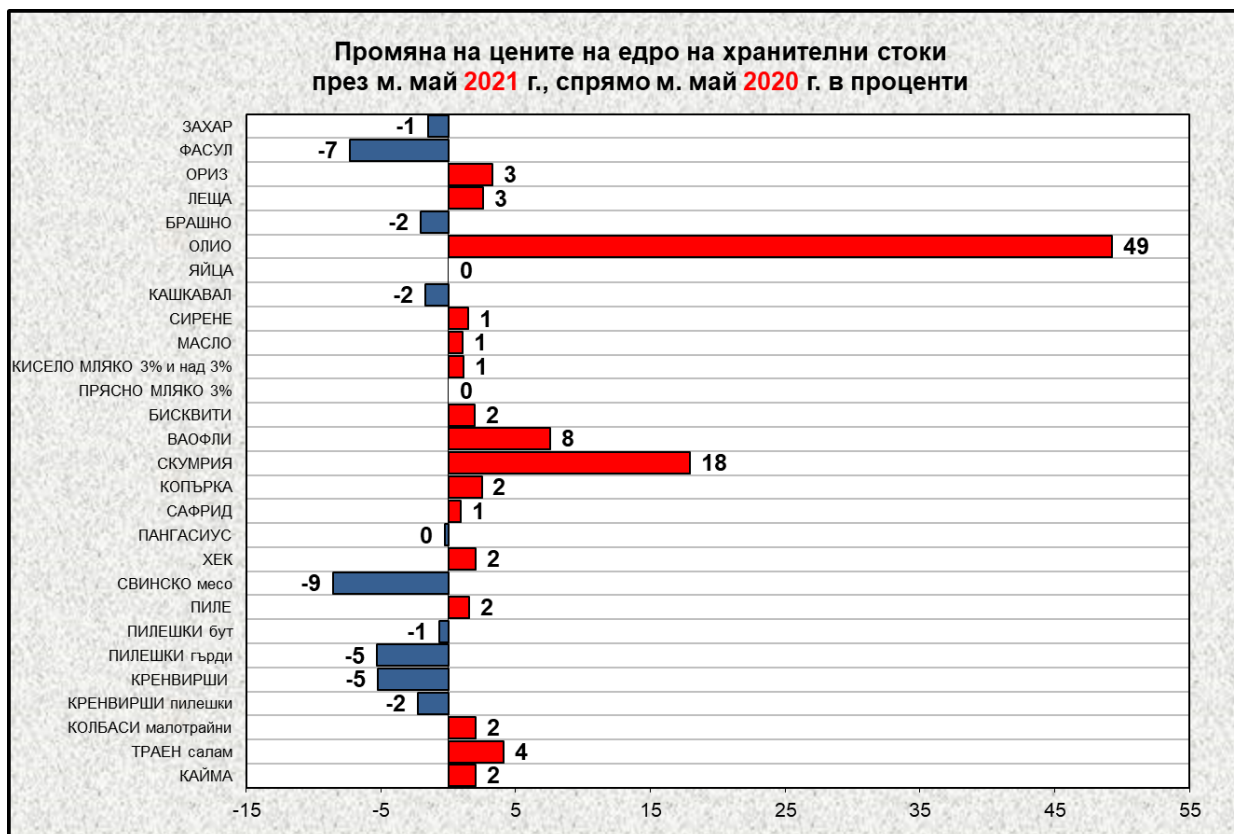
Таблица 1 Промяна на цените на хранителните стоки през май на месечна и годишна база*

СТОКА	април'21	май'21			май'20		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.	цена	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	1,32	1,33	0,8	0,01	1,35	-1,5	-0,02
ФАСУЛ	3,58	3,57	-0,3	-0,01	3,85	-7,3	-0,28
ОРИЗ	2,23	2,22	-0,4	-0,01	2,15	3,3	0,07
ЛЕЩА	2,42	2,38	-1,7	-0,04	2,32	2,6	0,06
БРАШНО	0,95	0,96	1,1	0,01	0,98	-2,0	-0,02
ОЛИО	3,05	3,09	1,3	0,04	2,07	49,3	1,02
ЯЙЦА	0,18	0,17	-5,6	-0,01	0,17	0,0	0,00
КАШКАВАЛ	10,90	10,88	-0,2	-0,02	11,07	-1,7	-0,19
СИРЕНЕ	6,79	6,79	0,0	0,00	6,69	1,5	0,10
МАСЛО	1,94	1,94	0,0	0,00	1,92	1,0	0,02
КИСЕЛО МЛЯКО 3% и над 3%	0,86	0,87	1,2	0,01	0,86	1,2	0,01
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	1,70	1,71	0,6	0,01	1,71	0,0	0,00
БИСКВИТИ	1,49	1,54	3,4	0,05	1,51	2,0	0,03
ВАОФЛИ	3,06	3,12	2,0	0,06	2,90	7,6	0,22
СКУМРИЯ	4,78	4,87	1,9	0,09	4,13	17,9	0,74
КОПЪРКА	2,13	2,06	-3,3	-0,07	2,01	2,5	0,05
САФРИД	3,36	3,20	-4,8	-0,16	3,17	0,9	0,03
ПАНГАСИУС	3,73	3,75	0,5	0,02	3,76	-0,3	-0,01
ХЕК	5,14	4,96	-3,5	-0,18	4,86	2,1	0,10
СВИНСКО месо	9,00	8,90	-1,1	-0,10	9,73	-8,5	-0,83
ПИЛЕ	3,97	3,98	0,3	0,01	3,92	1,5	0,06
ПИЛЕШКИ бут	2,94	2,97	1,0	0,03	2,99	-0,7	-0,02
ПИЛЕШКИ гърди	7,12	7,16	0,6	0,04	7,56	-5,3	-0,40
КРЕНВИРШИ	5,87	5,79	-1,4	-0,08	6,11	-5,2	-0,32
КРЕНВИРШИ пилешки	3,88	3,87	-0,3	-0,01	3,96	-2,3	-0,09
КОЛБАСИ малотрайни	5,00	4,96	-0,8	-0,04	4,86	2,1	0,10
ТРАЕН салам	9,82	9,92	1,0	0,10	9,53	4,1	0,39
КАЙМА	5,92	5,93	0,2	0,01	5,81	2,1	0,12

* Оцветените в червен цвят клетки показват процентът на поскъпване на месечна и годишна база на хранителните стоки, а оцветените в син цвят съответно тяхното поевтиняване

фигура 7 Промяна на цените на хранителните стоки през м. май на месечна база

фигура 8 Промяна на цените на хранителните стоки през м. май на годишна база

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки се наблюдават преобладаващо възходящи тенденции. (табл. 1, фиг. 8)

В резултат на устойчивото поскъпване на олиото през 2020 г. и рязкото покачване на цената му през месец март е отчетен ръст на годишна база от 49%. (фиг. 16) Поскъпването на годишна база на ориза и лещата е 3%, а цената на яйцата е без промяна спрямо същия месец на миналата година. Поевтиняване на годишна база от 1-2% е отчетено при захарта и брашното, а на фасула то е 7%. (фиг.13-24)

При цените на млечните произведения се наблюдава доближаване до нивата от предходната година. Сиренето, маслото и киселото мляко са поскъпнали пренебрежимо малко с около 1%, цената на кашкавала е с 2% по-ниска, а прясното мляко се търгува на миналогодишните цени. (фиг.35-40)

Наблюденията на цените на месото и месните произведения на годишна база показват преобладаващо низходящи тенденции, като при свинското месо намалените на цената на годишна база е 9%. Поевтиняване с 5% е отчетено при пилешките гърди и кренвиршите, а колбасите и каймата леко поскъпват в интервала 2-4%. (фиг.25-32)

Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват възходящ тренд, като най-голямо поскъпване е отчетено при скумрията (18%), а цените на другите риби се увеличават с около 1-2%. (фиг. 33-34)

При цените на захарните изделия се наблюдава ръст от 2% при бисквитите и 8% при вафлите.

• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през месец май 2014 / 2021 г.

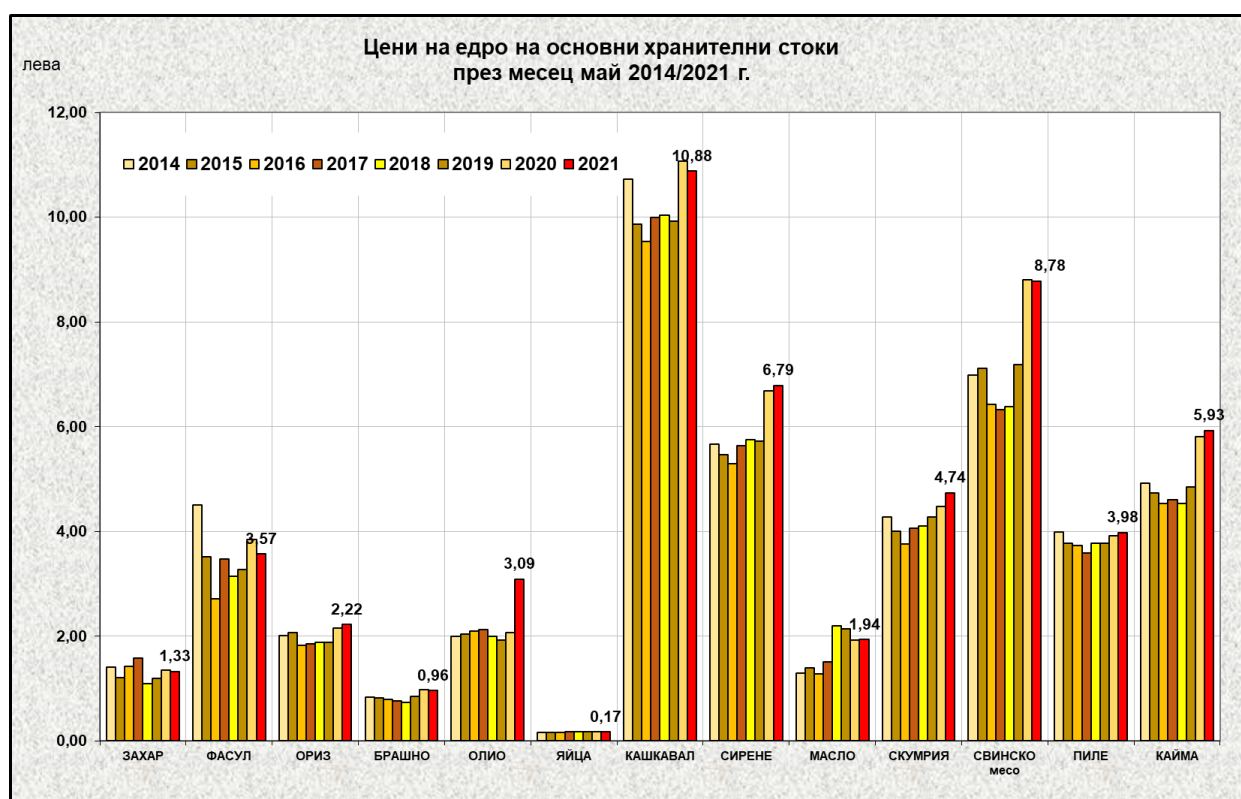
Таблица 2 Цени на едро на хранителните стоки през месец май за периода 2014/2021 г.*

май	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО месо	ПИЛЕ	КАЙМА	стойност на единица продукт
година														
2014	1,41	4,51	2,01	0,84	1,99	0,16	10,73	5,67	1,30	4,27	6,98	3,99	4,92	49
2015	1,21	3,52	2,07	0,82	2,04	0,16	9,86	5,46	1,40	4,01	7,12	3,78	4,73	46
2016	1,43	2,72	1,82	0,80	2,10	0,16	9,53	5,29	1,28	3,76	6,42	3,73	4,53	44
2017	1,58	3,47	1,85	0,76	2,12	0,18	9,99	5,64	1,51	4,06	6,32	3,59	4,61	46
2018	1,10	3,14	1,88	0,74	1,99	0,18	10,04	5,75	2,20	4,10	6,38	3,77	4,53	46
2019	1,19	3,27	1,88	0,85	1,93	0,18	9,93	5,73	2,14	4,28	7,18	3,77	4,85	47
2020	1,35	3,85	2,15	0,98	2,07	0,17	11,07	6,69	1,92	4,47	8,80	3,92	5,81	53
2021	1,33	3,57	2,22	0,96	3,09	0,17	10,88	6,79	1,94	4,74	8,78	3,98	5,93	54

* Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините от периода

Ретроспективният анализът на цените на хранителните стоки през м. май 2021 г. в сравнение със същия месец на осемгодишния период 2014 – 2021 г. показва, че цените на повечето хранителни продукти, на млечните произведения и месата и месните произведения се задържат около нивото от предходната година и са по-високи спрямо периода 2014 – 2019 г. В резултат на устойчивото поскъпване на олиото от месец март, през тази година цената му е много над нивото от предходния осемгодишен период.

През м. май тази година цените на ориза, скумрията и каймата също са малко над нивата от предходните години на периода. (табл.2 и фиг.9)

фигура 9 Цени на едро на харнителните стоки през м. май 2014/2021 г.

- Сравнителен анализ на цените на едро и на дребно през месец май**

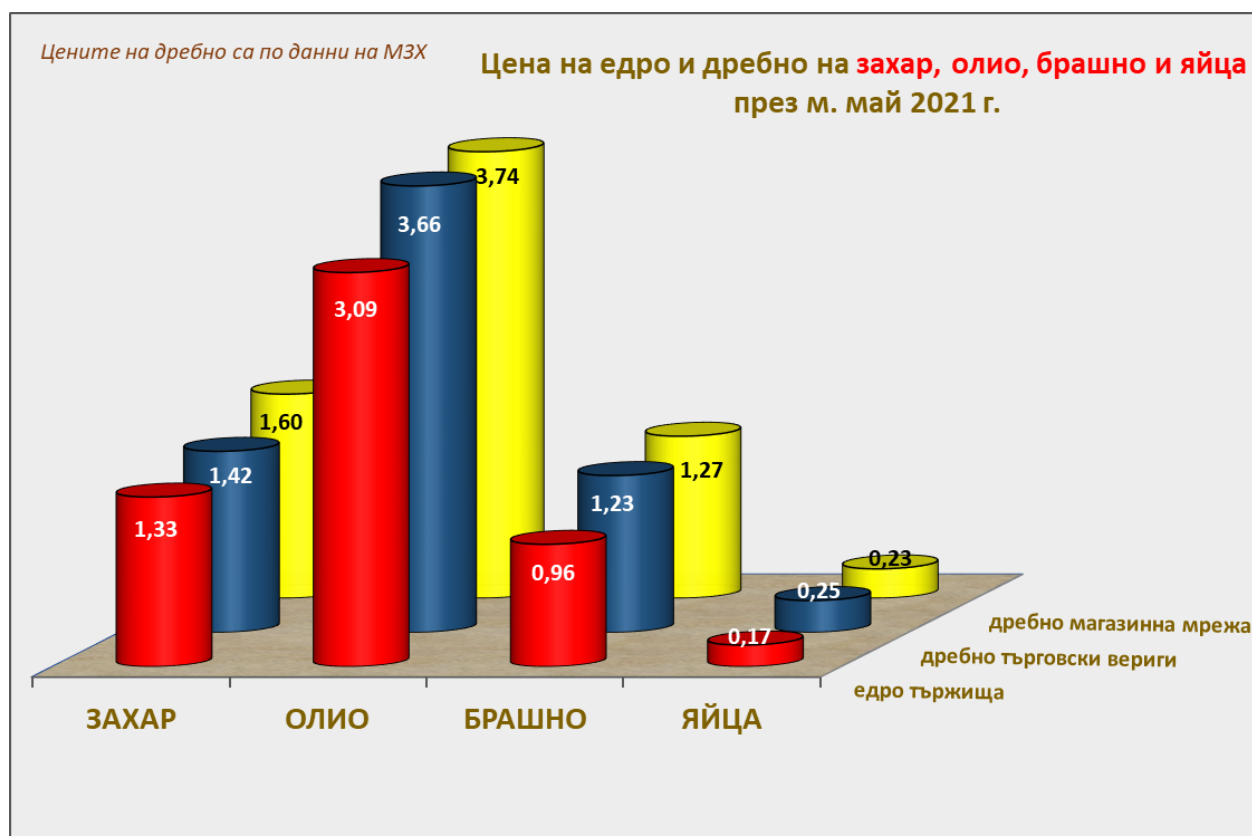
Наблюдението на цените на дребно на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца показва, че през м. май надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро в големите търговски вериги са в широкия диапазон 7 – 47%, като най-голямата надценка е отчетена при яйцата, а при цената на дребно на захарта надценката е най-малка – 7%.

В магазинната мрежа най-големите надценки от 35% са при яйцата, 32% при брашното, а при олиото и захарта те са 20-21%. (табл.3 и фиг.10)

Таблица 3 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. май 2021 г.*

СТОКА	цени на едро на тържищата	цени на дребно в търговските вериги	надценка в %	надценка в лв.	цени на дребно в магазинната мрежа	надценка в %	надценка в лв.
ЗАХАР	1,33	1,42	7	0,09	1,60	20	0,27
ОЛИО	3,09	3,66	18	0,57	3,74	21	0,65
БРАШНО	0,96	1,23	28	0,27	1,27	32	0,31
ЯЙЦА	0,17	0,25	47	0,08	0,23	35	0,06

* Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на надценките

фигура 10 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през м. май 2021 г.

• Анализ на цените на хранителни стоки по региони

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони показва, че отклоненията в цените в различните области от средната за страната цена са в диапазона $\pm 40 - 70\%$. (табл.4 и фиг.11)

Средната за страната през месец май 2021 г. цена на захарта е 1.35 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Бургас – 1.65 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Добрич – 1.18 лв./кг. (фиг.11) В тържищата на регион Благоевград захарта се е търгувала на средната за страната цена, а в 33% от областите тя е била по-висока от средната. Отклоненията в цените в различните региони са 40%. (табл. 4)

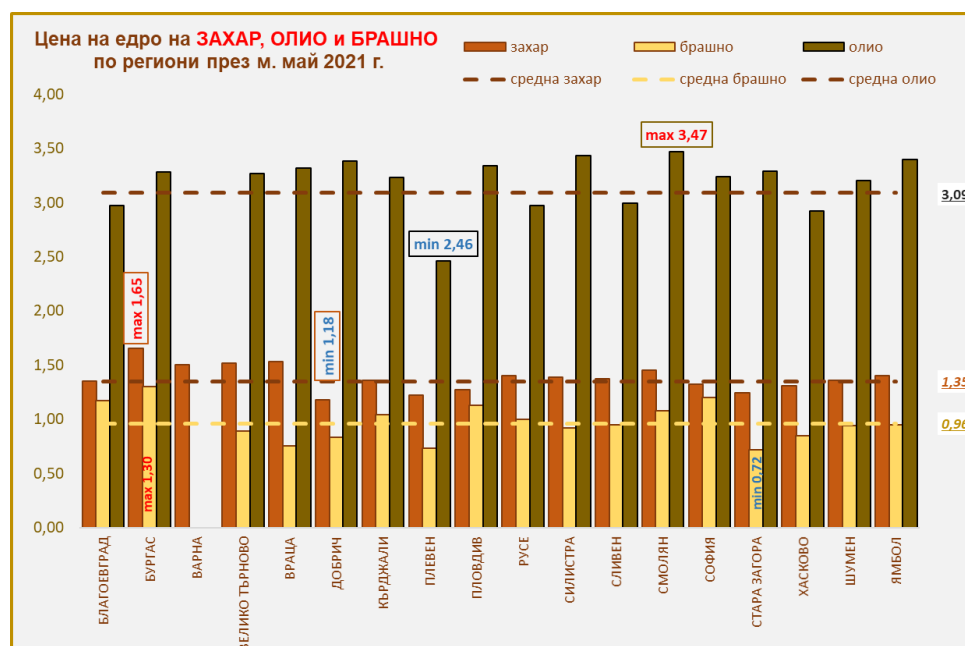
При средна за страната цена на олиото 3,09 лв./л, най-високи стойности са отчетени в област Смолян – 3.47 лв./л, а минималната средна за месеца цена е била в Плевенска област 2.46 лв./л. В 70% от областите олиото се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната. Отклоненията в цените в различните региони са 41% (табл. 4)

На най-висока средна цена брашното се е търгувало през май в Бургаска област - 1.30 лв./кг, най-ниската стойност е била в област Стара Загора - 0.72 лв./кг. Средно месечната цена на брашното за страната е 0.96 лв./кг. В 41% от областите брашното се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната, а отклоненията в цените в различните региони са 67% (фиг. 11)

Таблица 4 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец май 2021 г. *

ОБЛАСТ	ЗАХАР	средна захар	БРАШНО	средна брашно	ОЛИО	средна олио
БЛАГОЕВГРАД	1,35	1,35	1,17	0,96	2,97	3,09
БУРГАС	1,65	1,35	1,30	0,96	3,28	3,09
ВАРНА	1,50	1,35		0,96		3,09
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	1,52	1,35	0,89	0,96	3,27	3,09
ВРАЦА	1,53	1,35	0,75	0,96	3,32	3,09
ДОБРИЧ	1,18	1,35	0,83	0,96	3,38	3,09
КЪРДЖАЛИ	1,36	1,35	1,04	0,96	3,23	3,09
ПЛЕВЕН	1,22	1,35	0,73	0,96	2,46	3,09
ПЛОВДИВ	1,27	1,35	1,13	0,96	3,34	3,09
РУСЕ	1,40	1,35	1,00	0,96	2,97	3,09
СЛИСТРА	1,39	1,35	0,92	0,96	3,43	3,09
СЛИВЕН	1,37	1,35	0,95	0,96	2,99	3,09
СМОЛЯН	1,45	1,35	1,08	0,96	3,47	3,09
СОФИЯ	1,32	1,35	1,20	0,96	3,24	3,09
СТАРА ЗАГОРА	1,24	1,35	0,72	0,96	3,29	3,09
ХАСКОВО	1,31	1,35	0,85	0,96	2,92	3,09
ШУМЕН	1,36	1,35	0,94	0,96	3,20	3,09
ЯМБОЛ	1,40	1,35	0,95	0,96	3,40	3,09

* Оцветените в червен цвят клетки показват цена над средната, тези оцветени в синьо - под средната за страната цена, оцветените в зелен цвят клетки са равни на средната, а неочетените клетки сочат, че няма данни за цени

фигура 11 Цени на едро на захар, олио и брашно през м. май по области

- Анализ на цените на млечни продукти по региони**

Таблица 5 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец май 2021 г.*

ОБЛАСТ	КАШКАВАЛ	средна кашкавал	СИРЕНЕ	средна сирене	МАСЛО	средна масло
БЛАГОЕВГРАД	10,35	10,88	6,96	6,79	1,89	1,94
БУРГАС	10,97	10,88	7,71	6,79	2,10	1,94
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	12,30	10,88	8,00	6,79	2,00	1,94
ВРАЦА	12,10	10,88	7,52	6,79	2,10	1,94
ДОБРИЧ	9,89	10,88	4,43	6,79		1,94
КЪРДЖАЛИ	10,96	10,88	7,06	6,79	1,95	1,94
ПЛЕВЕН	11,23	10,88	6,81	6,79	1,86	1,94
ПЛОВДИВ	12,14	10,88	9,02	6,79		1,94
СИЛИСТРА		10,88	7,46	6,79	1,90	1,94
СЛИВЕН	10,87	10,88	6,37	6,79	1,90	1,94
СОФИЯ	10,13	10,88	6,63	6,79	1,87	1,94
СТАРА ЗАГОРА	10,61	10,88	7,21	6,79		1,94
ШУМЕН	11,13	10,88	6,96	6,79	1,78	1,94
ЯМБОЛ		10,88	6,38	6,79		1,94

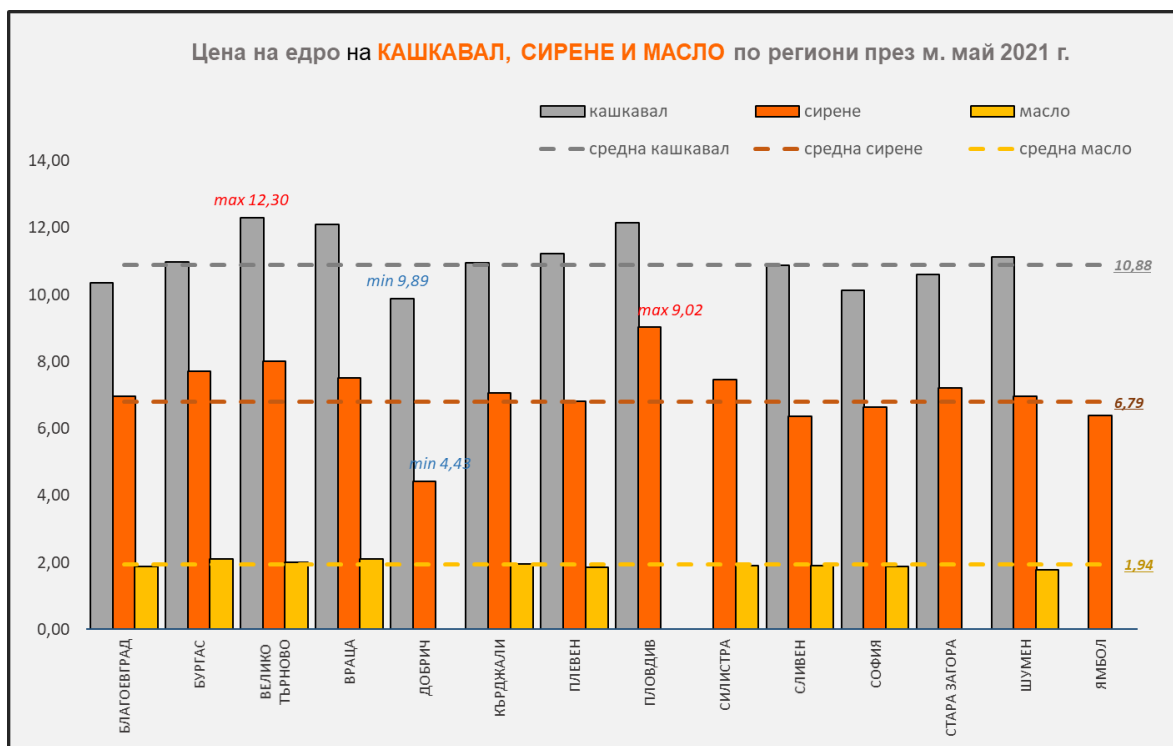
* Оцветените в червен цвят клетки показват цена над средната, оцветените в син цвят показват цена под средната, със зелен цвят - равни на средната, а неоцветените клетки сочат, че няма данни за цени

Анализът на цените на едро на млечните продукти: кашкавал, сирене и масло по региони показва, че отклоненията в цените в различните области от средната за страната цена са в диапазона $\pm 18 - 104\%$. (табл.5 и фиг.12)

Средната за страната през месец май 2021 г. цена на кашкавала е 10,88 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Велико Търново – 12,30 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Добрич 9,89 – лв./кг. (фиг.12) В 58% от областите, в които има данни за продажби тя е била по-висока от средната, а отклоненията в цените в различните региони са 24%.

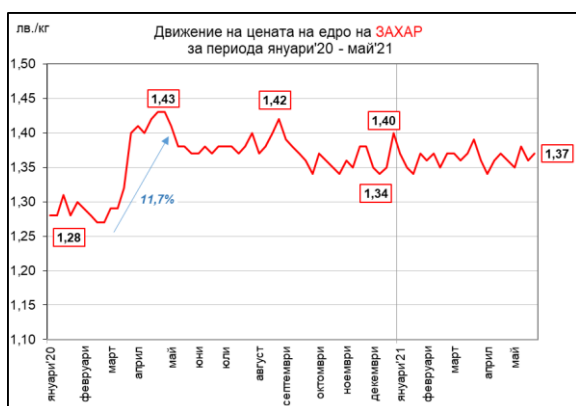
При средна за страната цена на сиренето 6,79 лв./кг, най-високи стойности са отчетени отново в област Пловдив – 9,02 лв./кг, а минималната средна за месеца цена е била в област Добрич – 4,43 лв./кг. В 28% от областите сиренето се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната. Отклоненията в цените в различните региони са около 100%. (табл. 5)

На най-висока средна цена маслото се е търгувало през март в областите Бургас и Враца – 2,10 лв./бр., най-ниската стойност е била в област Шумен – 1,78 лв./бр. Средно месечната цена на маслото за страната е 1,94 лв./бр. В 40% от областите с регистрирани продажби през месеца маслото се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната. Отклоненията в цените в различните региони са 18% (табл. 5, фиг. 12)

фигура 12 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло през м. май по области

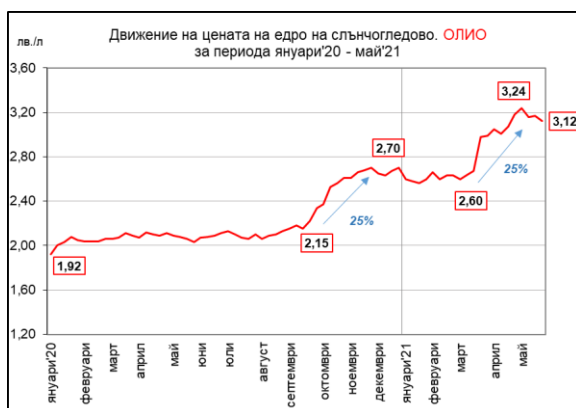
- Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби

фигура 13

фигура 14

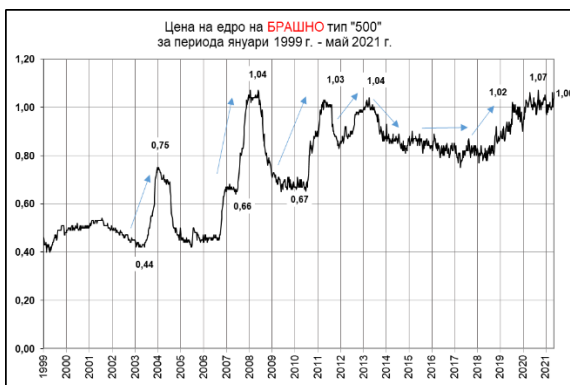
фигура 15

фигура 16

фигура 17

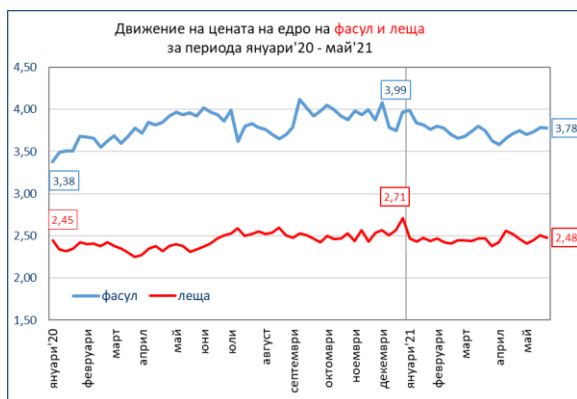
фигура 18

фигура 19

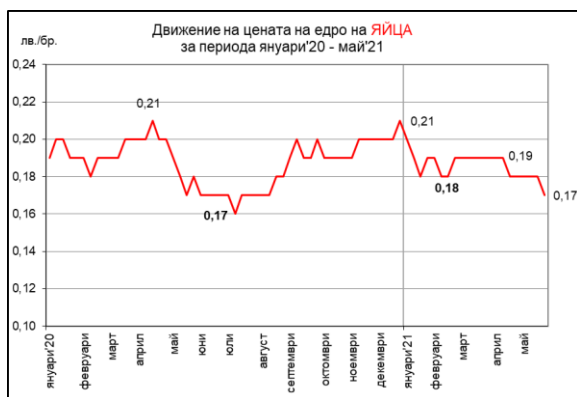
фигура 20

фигура 21

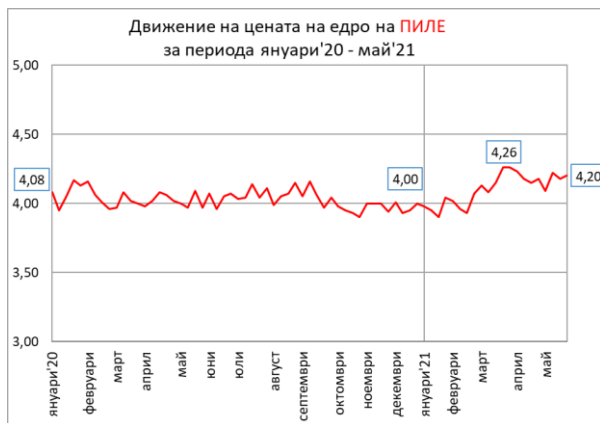
фигура 22

фигура 23

фигура 24

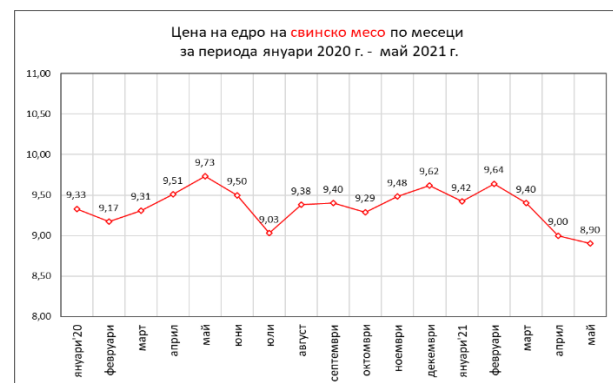
фигура 25

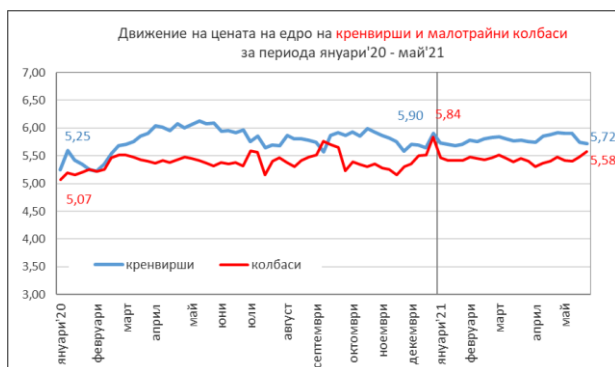
фигура 26

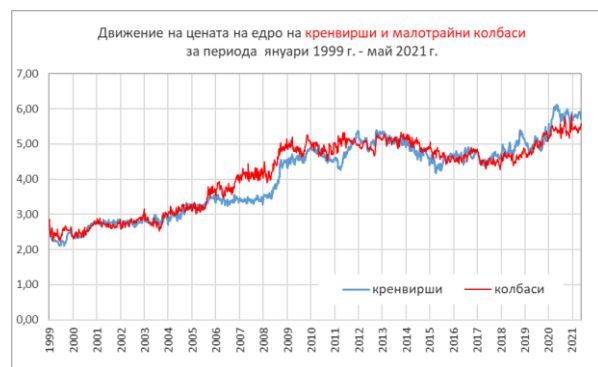
фигура 27

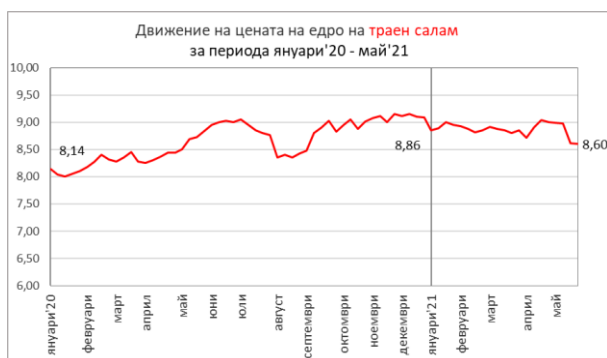
фигура 28

фигура 29

фигура 30

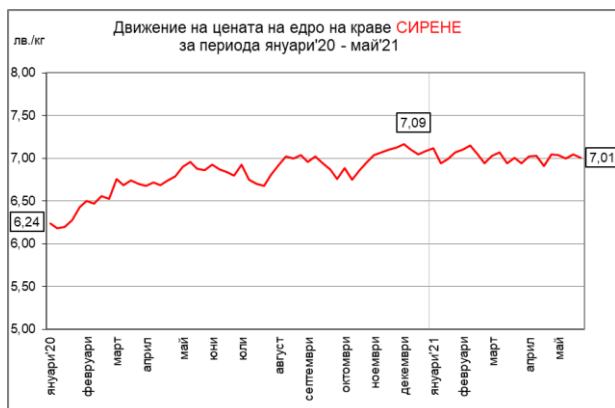
фигура 31

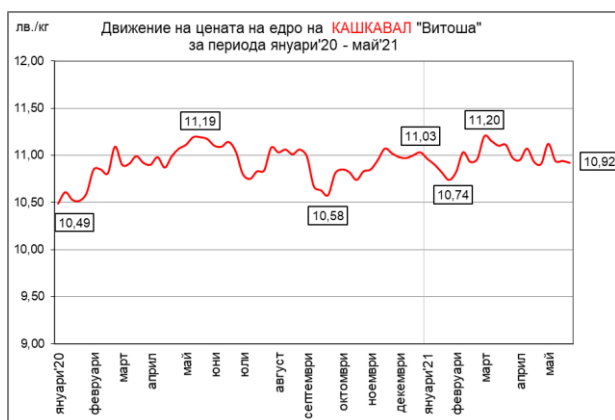
фигура 32

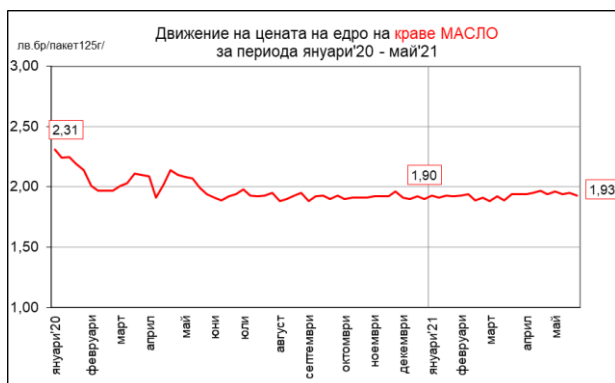
фигура 33

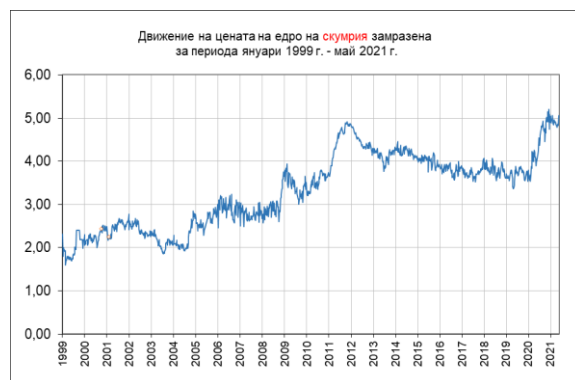
фигура 35

фигура 37

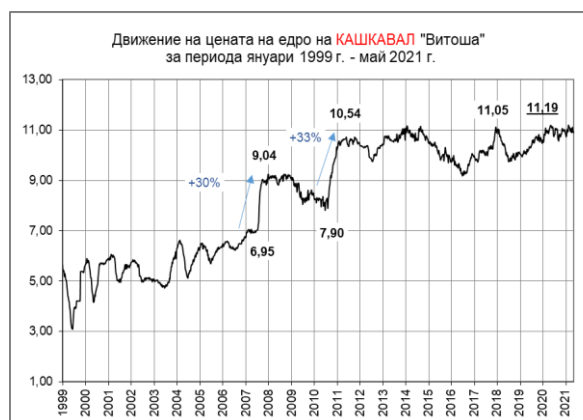
фигура 39

фигура 34

фигура 36

фигура 38

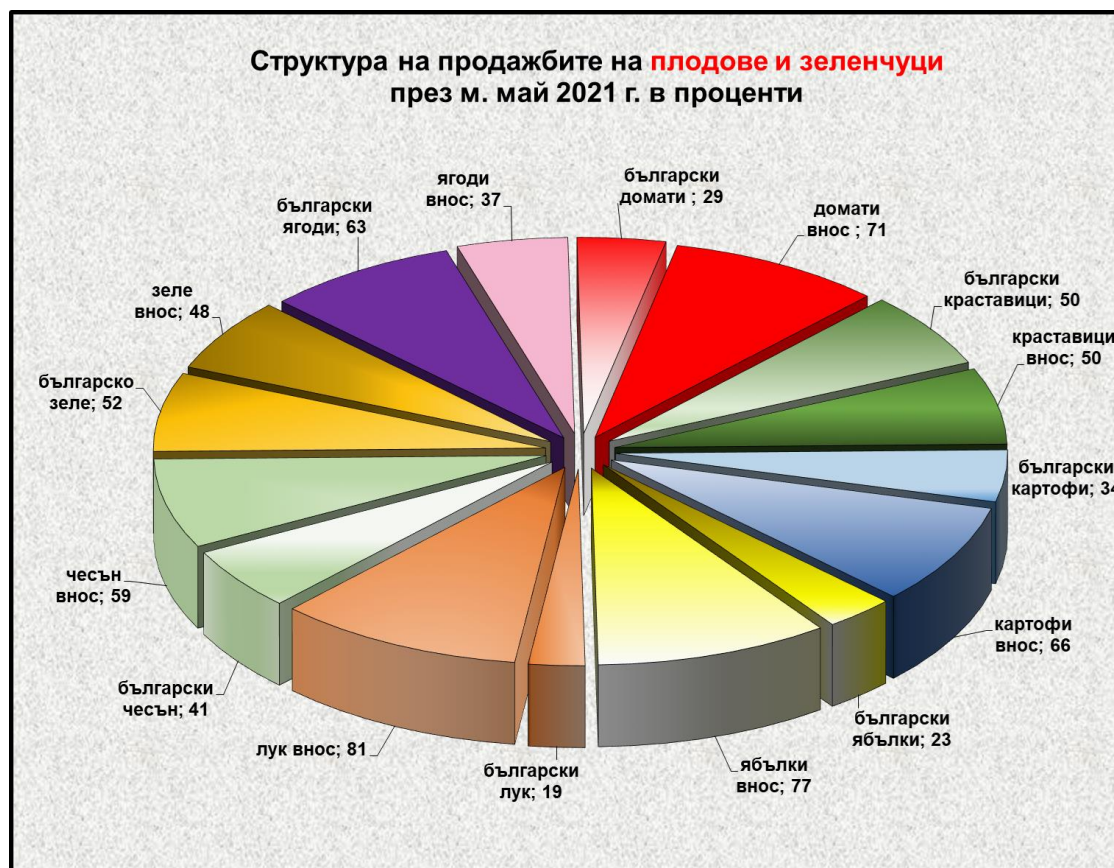
фигура 40

Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават.

Наблюденията върху пазара на зеленчуците и плодовете през м. май показват, че относителният дял на предлаганите количества българската продукция е по-малък в сравнение с дела на продажбите от внос. По-голямо предлагане на пазар през месеца има само на ягоди местно производство. (фиг.41)

Съотношението между продажбите на български домати и на домати от внос през месеца показва силен превес на вносните зеленчуци, като съотношението е 71% към 29%. През месец май на пазара се предлагат еднакви количества краставици, както на българско производство така и на краставици от внос. При продажбите на картофи, лук и чесън преобладава вносната продукция, но се наблюдава известно засилване на предлагането на българска продукция. Количествата вносни ябълки преобладават на пазара, като съотношението е 77%:23%. В месеца на активно производство и предлагане на ягоди, относителният дял на българската продукция е 63%, като количествата вносни ягоди съставляват 37%. (фиг. 41)

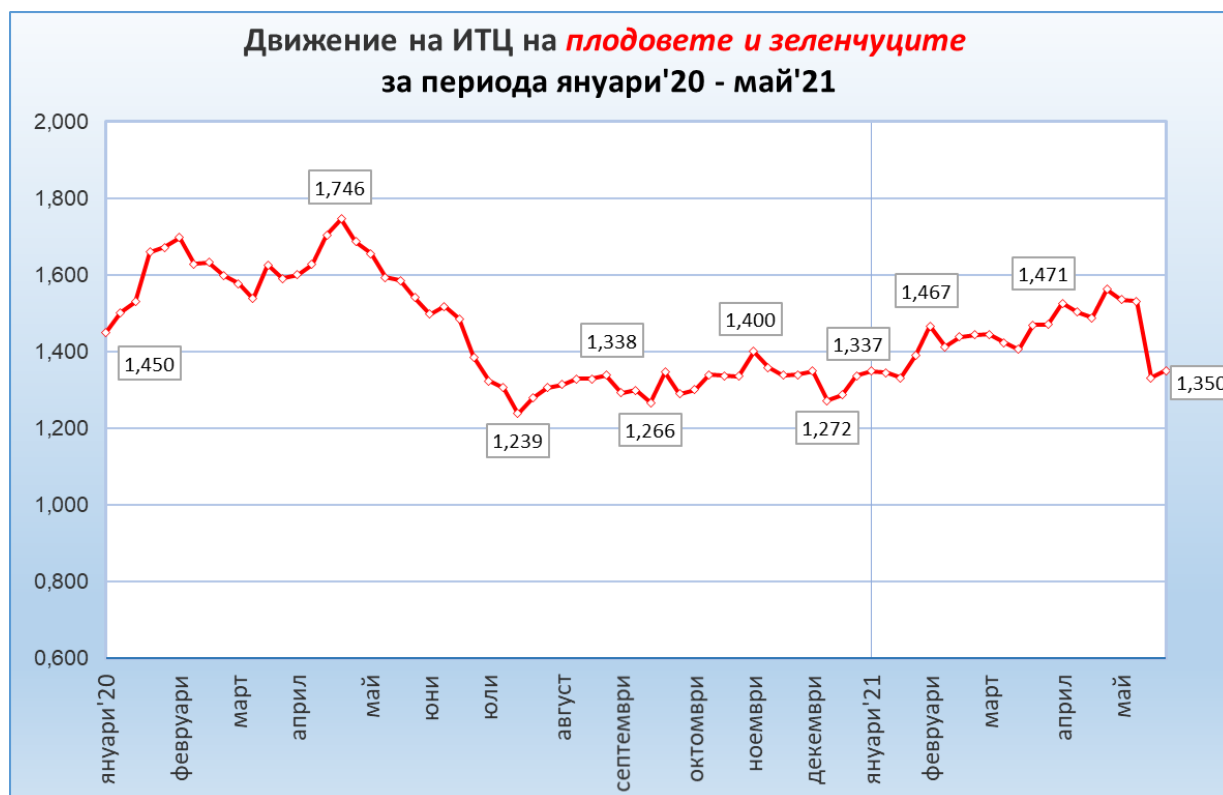
фигура 41 Относителен дял на продажбите на плодове и зеленчуци през м. май 2021 г.

- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците**

Движението на кривата на ИТЦ⁴ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а през последните години, както и през настоящата, и през април. Минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през юли - август. (фиг.42,43)

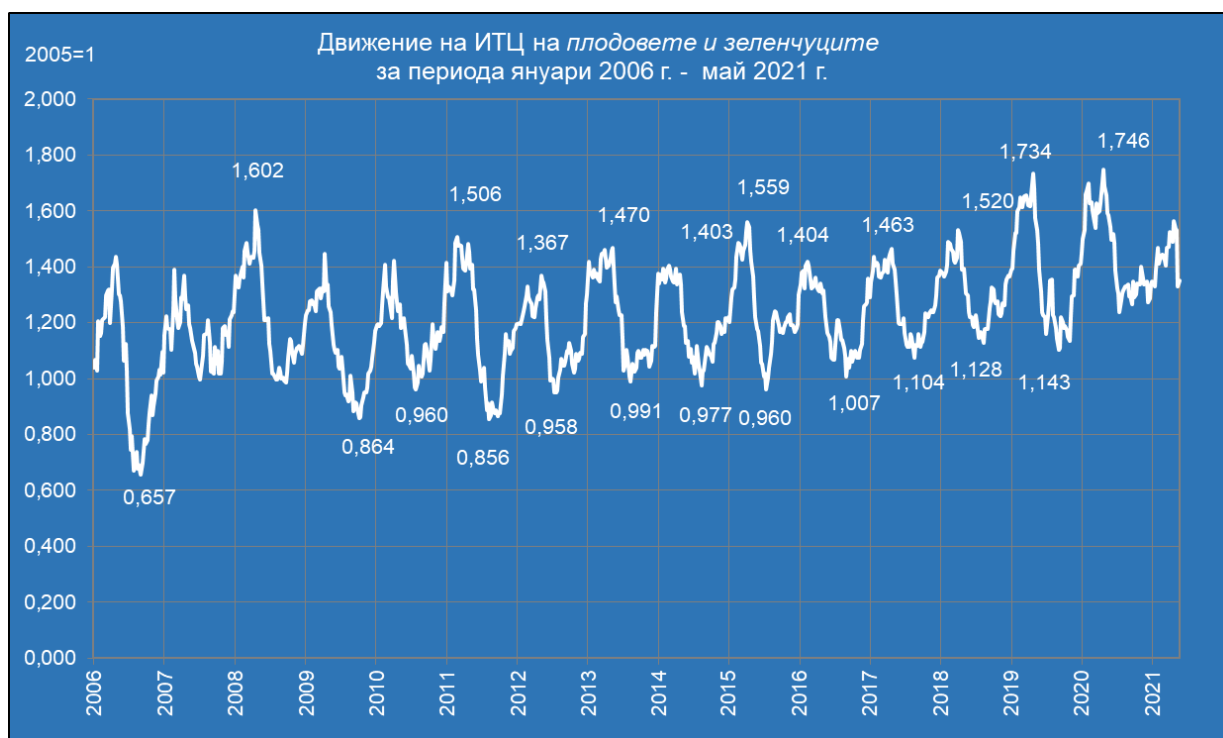
През първата седмица на май този индекс стартира от ниво 1.535 пункта и се задържа около тази стойности и през следващата седмица. Рязък спад на индекса има през третата седмица, като кривата стъпва на 1,331 пункта. В края на месеца стойностите остават ниски (1,350 пункта). Понижението спрямо началото на месеца е 12%. Средномесечните стойности на този индекс са с 10% по-ниски спрямо същия месец на предходната година. Върху движението на индекса през месеца рефлектира поевтиняването на по-голяма част от зеленчуците, както и намаляването на цените на сезонните плодове. (фиг. 42)

Пикови стойности този индекс имаше през месец април 2020 г. - 1.746 пункта. (фиг. 43)

фигура 42 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2020 г. – май 2021 г.

⁴ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

фигура 43 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2006 г. – май 2021 г.

- **Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база**

При движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. май спрямо м. април се наблюдават разнопосочни тенденции . (табл. 6 и фиг.44)

Цените на едро на домати бележат спад от 20-30%, а краставиците поевтиняват спрямо предходния месец в диапазона 3-11%. Цените на зелената салата и ранните картофи поевтиняват на месечна база с 11-12%, а картофите от старата реколта, както и зелето и морковите посъпват спрямо предходния месец с 11-30%. (фиг. 49-60) При цените на плодовете се наблюдава възходяща тенденция при ябълките, бананите и лимоните (2-16%) и поевтиняване на ягодите с 21%. (фиг.61-67)

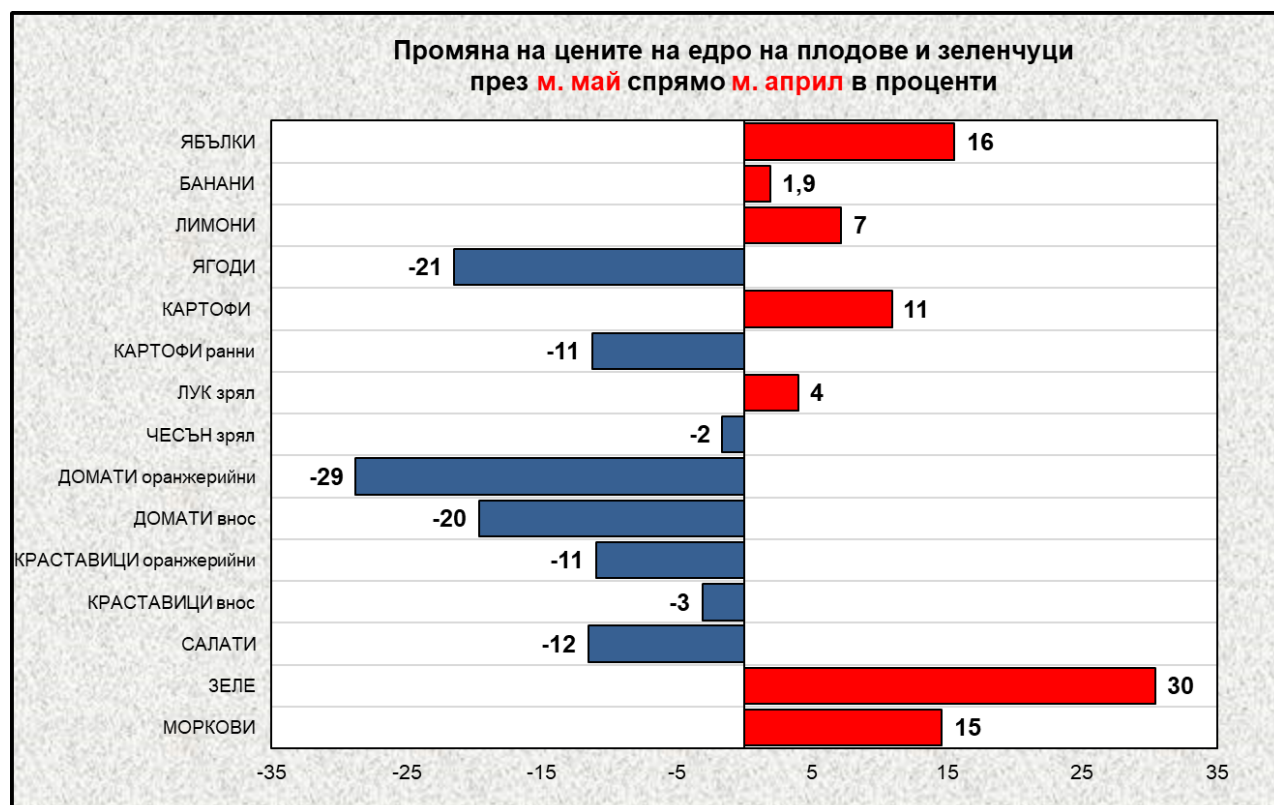
В сравнение със същия месец на миналата година при цените, както на зеленчуците, така и на плодовете се наблюдават низходящи тенденции с изключение на зелето, което посъпва на годишна база със 71%. Лек ръст на цените се наблюдават и при ранните картофи и салатите. Поевтиняването на картофите от старата реколта и лука е 25-28%, на домати и краставиците 8-10% и на чесъна и морковите 3-4%.

При цените на плодовете също се наблюдава спад на стойностите, като при лимоните той е 38%. Този спад на цената на лимоните се дължи на високите стойности, които се наблюдаваха през миналата година. Тогава цената им рязко се покачи в резултат на повишеното търсене във връзка с възникналата ковид пандемия. Поевтиняване на годишна база има и при ябълките с 24% и при бананите с 6%. Цената на ягодите се задържа около нивото от предходната година.

Таблица 6 Промяна на цените на плодове и зеленчуци през м. май на месечна и годишна база*

СТОКА	април'21	май'21			май'20		
	цена	цена	промяна в%	промяна в лв.	цена	промяна в%	промяна в лв.
ЯБЪЛКИ	1,22	1,41	16	0,19	1,86	-24	-0,45
БАНАНИ	2,06	2,10	1,9	0,04	2,23	-6	-0,13
ЛИМОНИ	1,81	1,94	7	0,13	3,14	-38	-1,20
ЯГОДИ	5,83	4,58	-21	-1,25	4,52	1	0,06
КАРТОФИ	0,64	0,71	11	0,07	0,95	-25	-0,24
КАРТОФИ ранни	1,78	1,58	-11	-0,20	1,48	7	0,10
ЛУК зрял	0,75	0,78	4	0,03	1,09	-28	-0,31
ЧЕСЪН зрял	4,96	4,88	-2	-0,08	5,09	-4	-0,21
ДОМАТИ оранжерийни	3,06	2,18	-29	-0,88	2,18	0	0,00
ДОМАТИ внос	2,09	1,68	-20	-0,41	1,87	-10	-0,19
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	2,29	2,04	-11	-0,25	2,21	-8	-0,17
КРАСТАВИЦИ внос	1,63	1,58	-3	-0,05	1,72	-8	-0,14
САЛАТИ	0,78	0,69	-12	-0,09	0,67	3	0,02
ЗЕЛЕ	0,92	1,20	30	0,28	0,70	71	0,50
МОРКОВИ	0,82	0,94	15	0,12	0,97	-3	-0,03

* Оцветените в червен цвят клетки показват процентът на поскъпване на месечна и годишна база на хранителните стоки, а оцветените в син цвят съответно тяхното поевтиняване

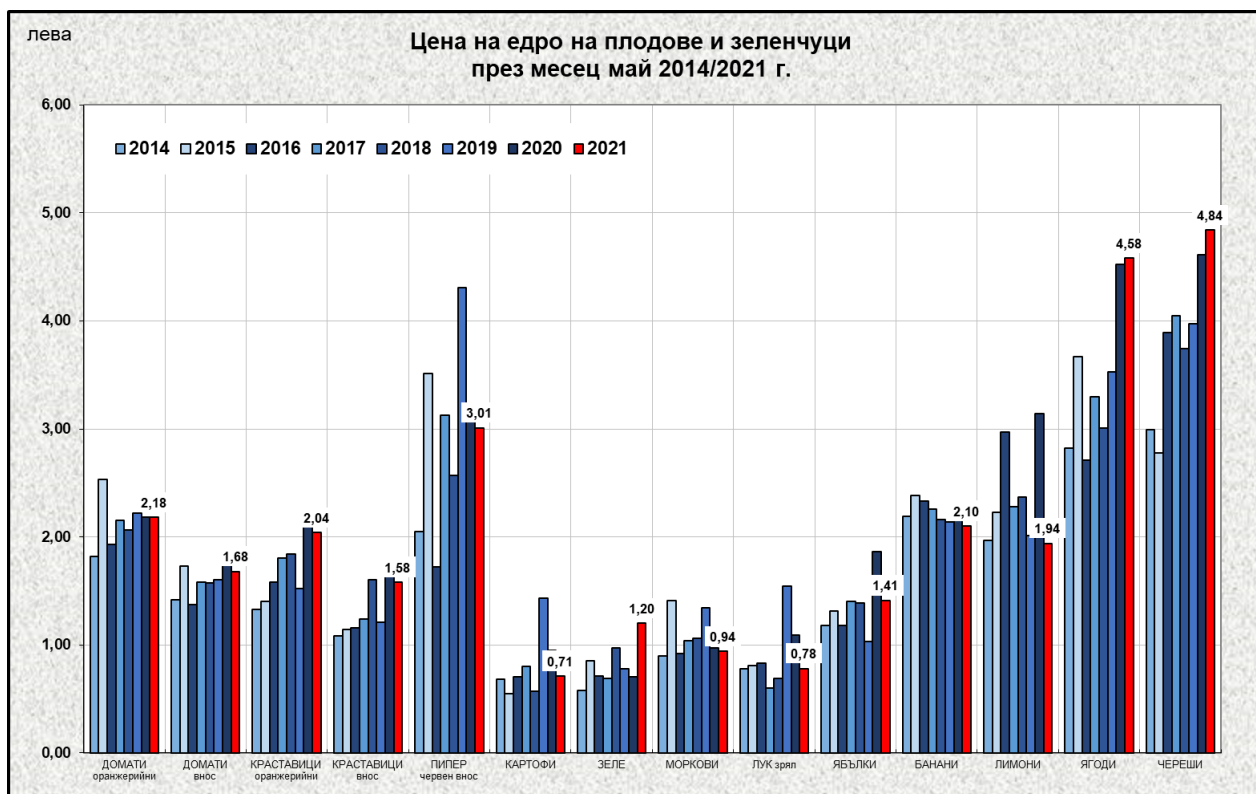

фигура 44 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. май на месечна база

фигура 45 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през м. май на годишна база

- **Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през месец май 2014 / 2021 г.**

фигура 46 Цени на едро на плодовете и зеленчуците през м. май 2014/2021 г.

Таблица 7 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец май за периода 2014/2021 г.*

май	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ внос	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ внос	ПИПЕР червен внос	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЯБЪЛКИ	БАНАНИ	ЛИМОНИ	ЯГОДИ	ЧЕРЕШИ	стойност на единица продукт
година															
2014	1,82	1,42	1,33	1,08	2,05	0,68	0,58	0,90	0,78	1,18	2,19	1,97	2,82	2,99	22
2015	2,53	1,73	1,40	1,14	3,51	0,55	0,85	1,41	0,81	1,31	2,38	2,23	3,67	2,78	26
2016	1,93	1,37	1,58	1,16	1,72	0,70	0,71	0,92	0,83	1,18	2,33	2,97	2,71	3,89	24
2017	2,15	1,58	1,80	1,24	3,13	0,80	0,69	1,04	0,60	1,40	2,26	2,28	3,30	4,05	26
2018	2,06	1,57	1,84	1,60	2,57	0,57	0,97	1,06	0,69	1,39	2,16	2,37	3,01	3,74	26
2019	2,22	1,60	1,52	1,21	4,31	1,43	0,78	1,34	1,54	1,03	2,14	2,01	3,53	3,97	29
2020	2,18	1,87	2,21	1,72	3,12	0,95	0,70	0,97	1,09	1,86	2,23	3,14	4,52	4,61	31
2021	2,18	1,68	2,04	1,58	3,01	0,71	1,20	0,94	0,78	1,41	2,10	1,94	4,58	4,84	29

* Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините от периода

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. май 2021 г. в сравнение със същия месец на осемгодишния период (2014 – 2021 г.) показва следните тенденции: (табл. 7 и фиг. 46)

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. май на последните осем години е функция и от конкретните метеорологични условия, а цените им са по-високи от вносните.

- Цените на домати през м. май 2021 г. се задържат около нивата от предходните пет години

- Цените на краставиците, както българските, така и тези от внос се доближават до нивата от предходната година и са по-високи спрямо месец май 2014 – 2019 г.

- Цените на картофите, морковите и лука са по-ниски спрямо предходните 2 – 3 години от анализирания период.

- Цената на червения пипер от внос е по-ниска спрямо предходните две години и е над нивата от 2014, 2016 г. и 2018 г. Най-високи цени пиперът е имал през 2019 г. (табл.7)

- Цената на зелето през месец май настоящата година е най-висока спрямо предходните години на анализирания период.

- Цените на едро на ябълките през май 2021 г. са по-ниски спрямо същия месец на миналата година и се доближава до нивата от 2014 – 2019 г. (табл.7)

- Цените на бананите с известни колебания в двете посоки се доближават до стойностите от 2017 и 2019 г., а цената на лимоните е най-ниска през тази година. Пикови стойности цената на лимоните бяха регистрирани през 2016 и 2020 г.

- Най-високи цени за осемгодишния период са регистрирани през тази година на ягодите и черешите.

• Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони

Анализът на цените на едро на домати и краставиците по региони показва, че отклоненията на цените в различните региони от средната за страната цена са 67-82%.

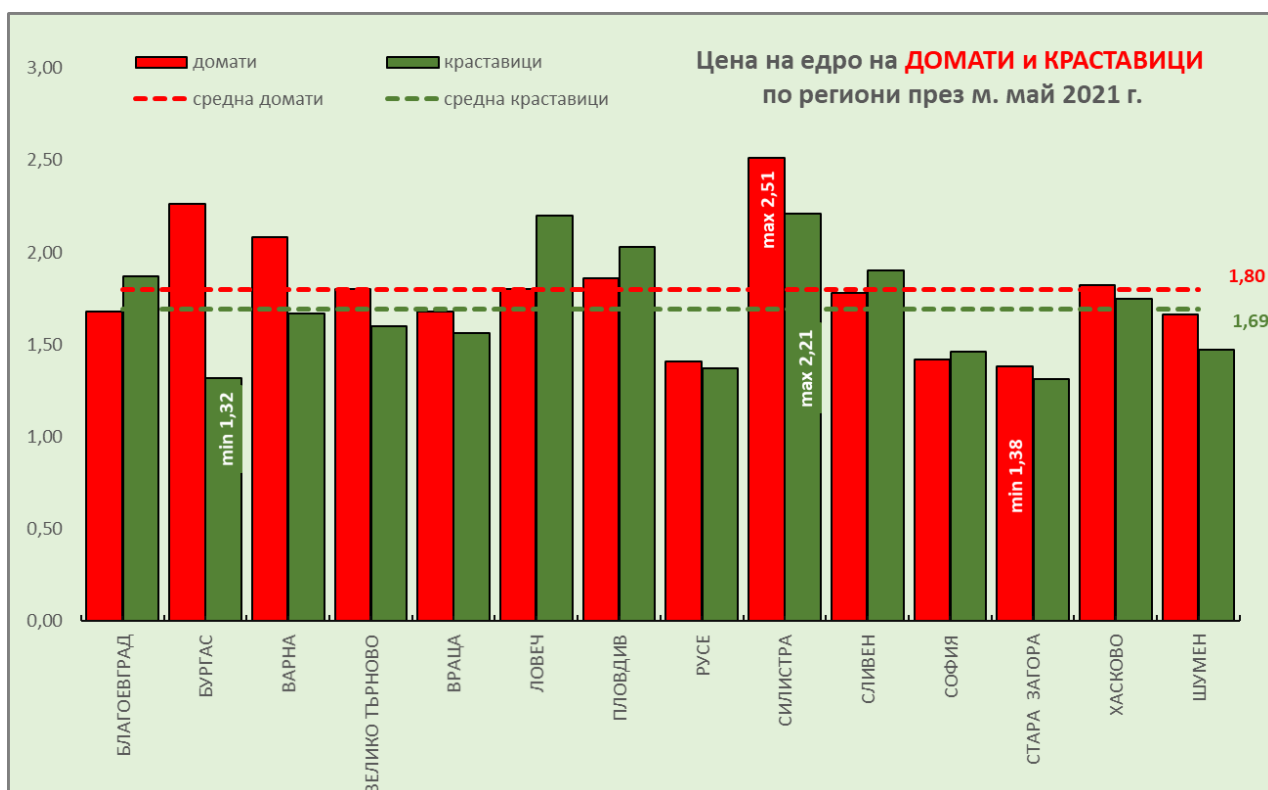
Най-високи цени на домати са регистрирани на тържищата в област Силистра (2,51 лв./кг), а най-ниските съответно в област Стара Загора (1.38 лв./кг). Средните за страната месечни цени на домати са 1,80 лв./кг. В тържищата на регион Велико Търново и Ловеч домати са се търгували на средната за страната цена, в 35% от областите тя е била по-висока от средната, а отклоненията в цените в различните региони са 82%. (табл.8, фиг.47)

Краставиците са се търгували на най-високи цени отново в Силистра (2,21 лв./кг). При средна за страната цена на краставиците за месец май 1,69 лв./кг, в 43% от областите цената е била по-висока, а отклоненията в цените в различните региони са 67%. (табл.8, фиг.47)

Таблица 8 Цени на едро на домати и краставици по области през май 2021 г.*

ОБЛАСТ	ДОМАТИ	средна домати	КРАСТАВИЦИ	средна краставици
БЛАГОЕВГРАД	1,68	1,80	1,87	1,69
БУРГАС	2,26	1,80	1,32	1,69
ВАРНА	2,08	1,80	1,67	1,69
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	1,80	1,80	1,60	1,69
ВРАЦА	1,68	1,80	1,56	1,69
ЛОВЕЧ	1,80	1,80	2,20	1,69
ПЛОВДИВ	1,86	1,80	2,03	1,69
РУСЕ	1,41	1,80	1,37	1,69
СИЛИСТРА	2,51	1,80	2,21	1,69
СЛИВЕН	1,78	1,80	1,90	1,69
СОФИЯ	1,42	1,80	1,46	1,69
СТАРА ЗАГОРА	1,38	1,80	1,31	1,69
ХАСКОВО	1,82	1,80	1,75	1,69
ШУМЕН	1,66	1,80	1,47	1,69

* Оцветените в червен цвят клетки показват цена над средната, тези оцветени в синьо - под средната за страната цена, а оцветените в зелен цвят клетки са равни на средната цена

фигура 47 Цени на едро на домати и краставици през м. май по области

Таблица 9 Цени на едро на плодове по области през май 2021 г.*

ОБЛАСТ	БАНАНИ	средна банани	ЯБЪЛКИ	средна ябълки	ЯГОДИ	средна ягоди
БЛАГОЕВГРАД	2,11	2,10	1,62	1,62	5,25	4,58
БУРГАС	2,08	2,10	1,60	1,62	4,04	4,58
ВАРНА	2,33	2,10	1,70	1,62	5,00	4,58
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	2,30	2,10	1,20	1,62	6,50	4,58
ВРАЦА	2,17	2,10	1,48	1,62	5,86	4,58
ЛОВЕЧ	2,20	2,10	2,00	1,62	4,17	4,58
ПЛОВДИВ	2,10	2,10	1,74	1,62	2,90	4,58
РУСЕ	2,10	2,10	1,45	1,62	4,28	4,58
СИЛИСТРА	2,51	2,10	2,02	1,62	3,80	4,58
СЛИВЕН	2,40	2,10	2,50	1,62	4,83	4,58
СОФИЯ	1,91	2,10	1,10	1,62	2,65	4,58
СТАРА ЗАГОРА	1,94	2,10	1,56	1,62	4,31	4,58
ХАСКОВО	2,22	2,10	1,77	1,62		4,58
ШУМЕН	1,82	2,10	1,44	1,62	3,25	4,58

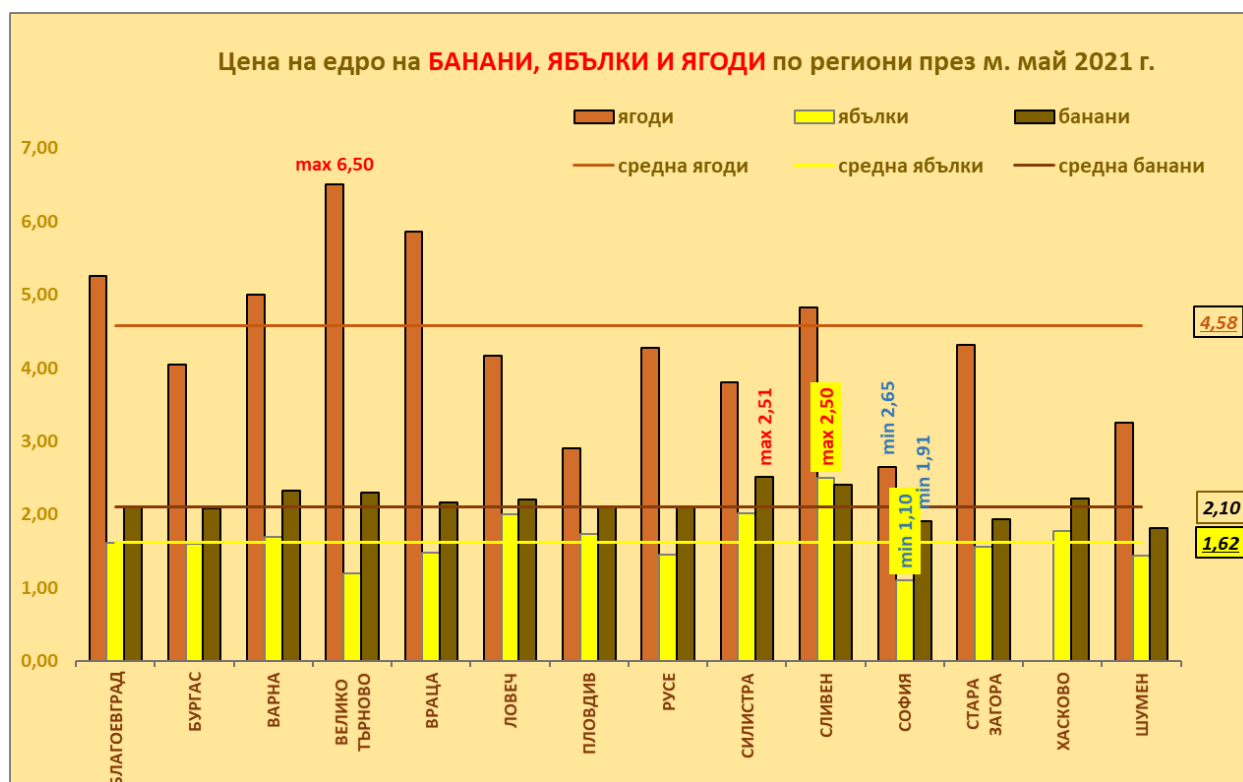
* Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока в отделните области

Наблюденията на цените по региони на плодовете показват, че разликите в цените в страната са в диапазона 38-145%, като най-големият марж е при цената на ягодите. (табл.9, фиг.48)

При средна цена на бананите през месеца 2,10 лв./кг, най-високите цени са регистрирани в Силистра (2,51 лв.), а минималните съответно са били в Шумен – 1,82 лв. Отклоненията в цените на бананите в различните региони са 38%.

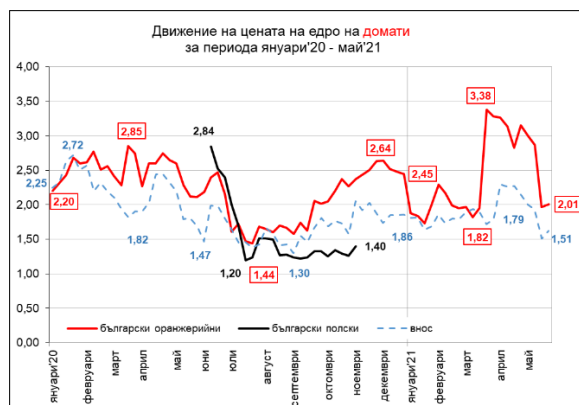
Наблюденията на цените на ябълките по регион през май показват, че при средна цена за месеца 1,62 лв./кг, най-високата цена е регистрирана на стоковите тържища в област Сливен – 2,50 лв./кг, а най-ниска в София - 1,10 лв./кг. Отклоненията в цените на ябълките в различните региони са 127%.

Ягодите са се търгували през месеца най-скъпо в област Велико Търново (6,50 лв./кг), а най-евтини са били отново в област София (2,65 лв./кг), при средна цена на ягодите 4,58 лв./кг. Тук отклоненията в цените в различните области е 145%. (табл. 9 и фиг.48)

фигура 48 Цени на едро на банани и цитрусови плодове през м. май 2021 г. по области

- **Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци**

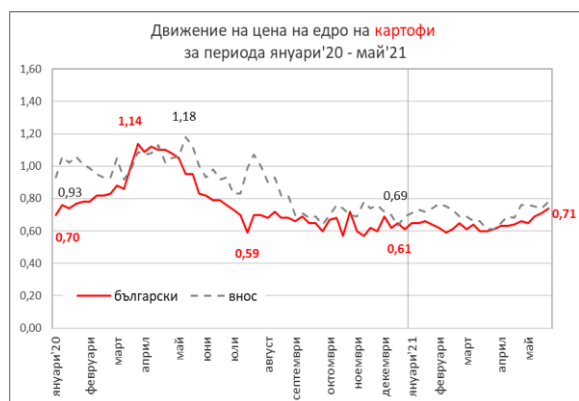
фигура 49

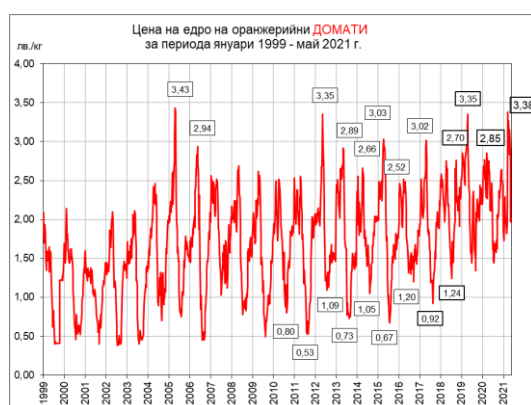
фигура 51

фигура 53

фигура 55

фигура 50

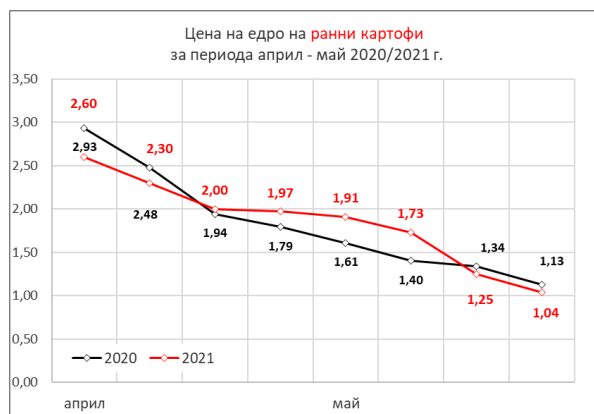
фигура 52

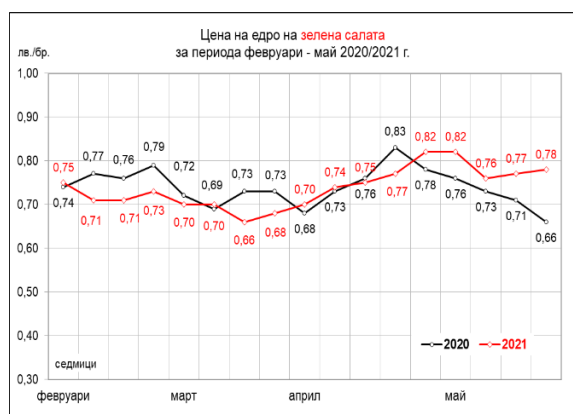
фигура 54

фигура 56

фигура 57

фигура 58

фигура 59

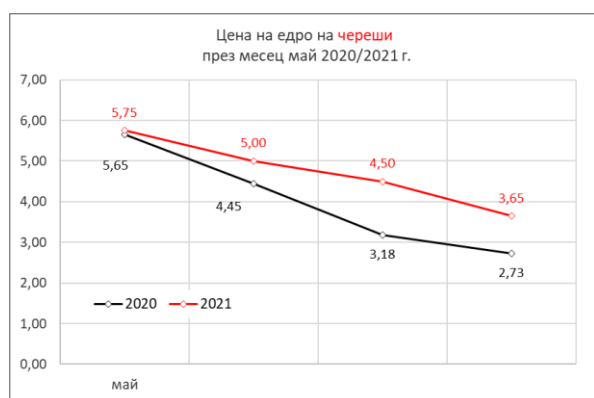
фигура 60

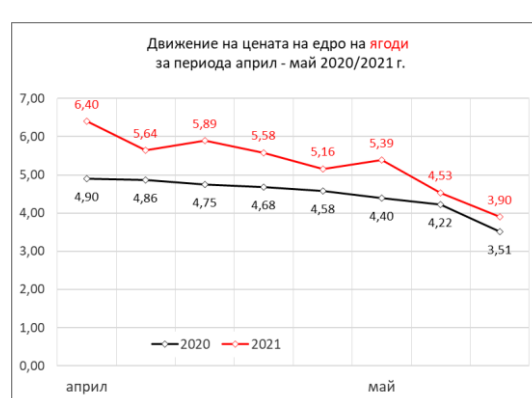
фигура 61

фигура 62

фигура 63

фигура 64

фигура 65

фигура 66

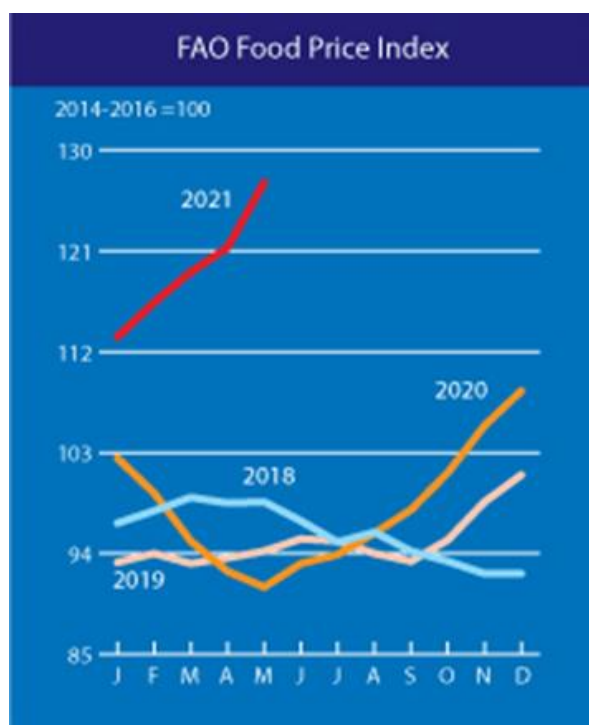

фигура 67

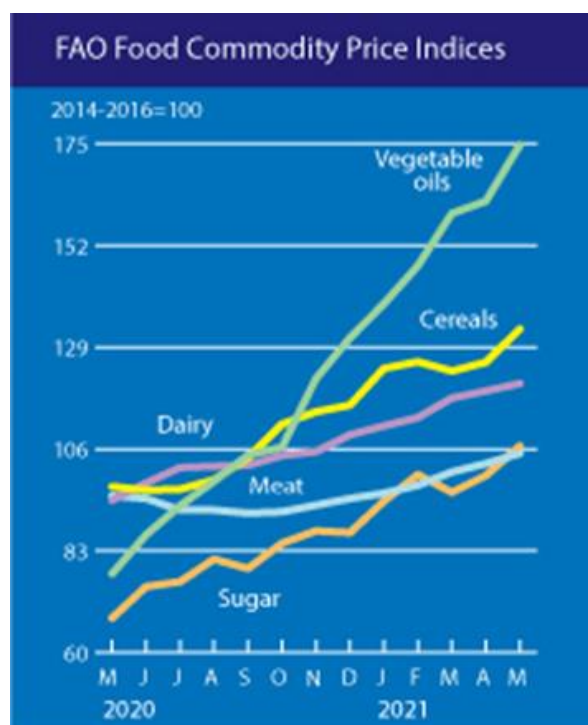
Международни цени

- Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН

През месец май е регистрирано рязко покачване на стойностите на Индекса на цените на храните⁵ на ФАО (Организацията по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН; Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations).

фигура 68 ФАО индекс през май 2021 г.

фигура 69 ФАО индекс на храните през май 2021 г.

⁵ FFPI – FAO Food Price Index

Таблица 10 Месечни индекси на цените на храните на ФАО през май 2021 г. *

MONTHLY FOOD PRICE INDICES (2002-2004=100)						
Date	Food Price Index	Meat Price Index	Dairy	Cereals Price Index	Oils Price Index	Sugar Price Index
2020-01	102,5	103,8	103,8	100,5	108,7	87,5
2020-02	99,4	100,6	102,9	99,4	97,6	91,4
2020-03	95,1	99,5	101,5	97,7	85,5	73,9
2020-04	92,4	96,9	95,8	99,3	81,2	63,2
2020-05	91,0	95,4	94,4	97,5	77,8	67,8
2020-06	93,1	94,8	98,3	96,7	86,6	74,9
2020-07	94,0	92,2	102,0	96,9	93,2	76,0
2020-08	95,8	92,2	102,1	99,0	98,7	81,1
2020-09	97,9	91,5	102,2	104,0	104,6	79,0
2020-10	101,2	91,8	104,3	111,6	106,4	84,7
2020-11	105,4	93,3	105,4	114,4	121,9	87,5
2020-12	108,5	94,8	109,2	115,9	131,1	87,1
2021-01	113,3	96,0	111,2	124,2	138,8	94,2
2021-02	116,4	97,8	113,1	125,7	147,4	100,2
2021-03	119,1	100,8	117,5	123,6	159,2	96,2
2021-04	121,3	102,7	119,1	125,6	162,0	100,0
2021-05	127,1	105,0	120,8	133,1	174,7	106,7

* Оцветяването в клетките визуализира движението на индекса на съответната стокова група

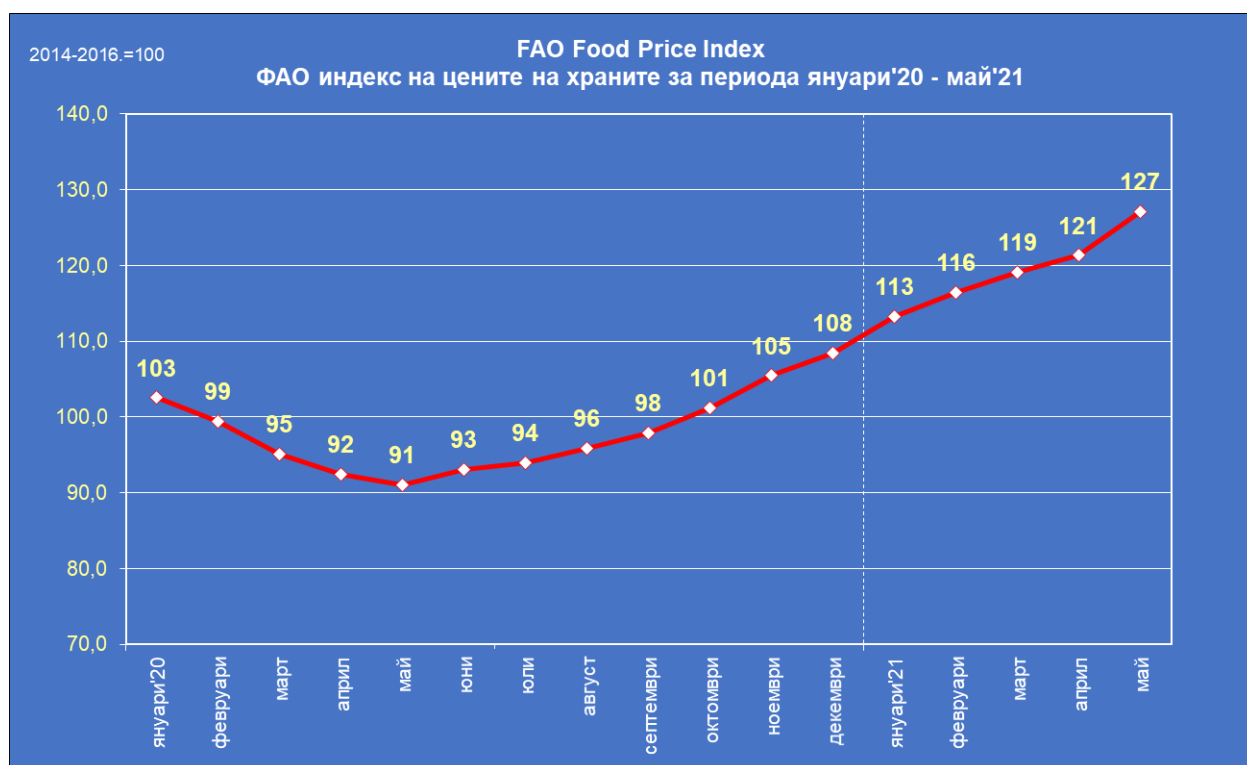
Движението на Индекса на цените на храните на Организацията за прехрана и земеделие на ООН отразява движението на международните цени на всички основни хранителни стоки и фуражи, които влизат в състава му.⁶

Средната стойност на индекса на цените на храните на ФАО през май е 127,1 пункта, която е с 5,8 пункта (4,8%) по-висока от април и с 36,1 пункта (39,7 %) по-висока от показателя за същия месец на миналата година.

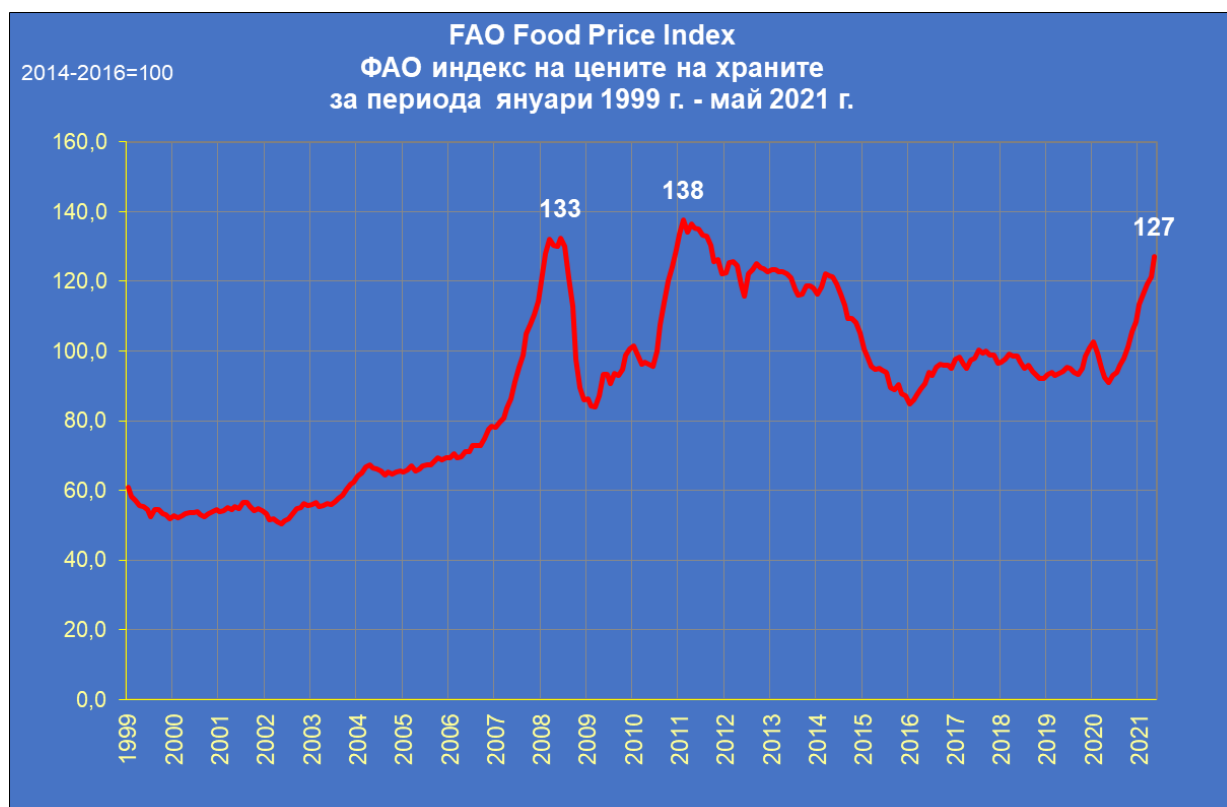
Увеличението през май представлява най-големия ръст на месечна база от октомври 2010 г. Той отбелязва и дванадесетото поредно месечно покачване на стойността на индекса, като е само със 7,6% под пиковата си стойност 137,6 пункта, регистрирана през февруари 2011 г. (фиг.68 и 69)

Рязкото увеличение на стойностите, отчетени през май, се дължи на скока на цените на маслата, захарта и зърнените култури и лекото покачване на цените на месото и млечните продукти. (фиг.69)

⁶ В състава на ФАО индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и меса.

фигура 70 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 2020 г. – май 2021 г.

фигура 71 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 1999 г. – май 2021 г.

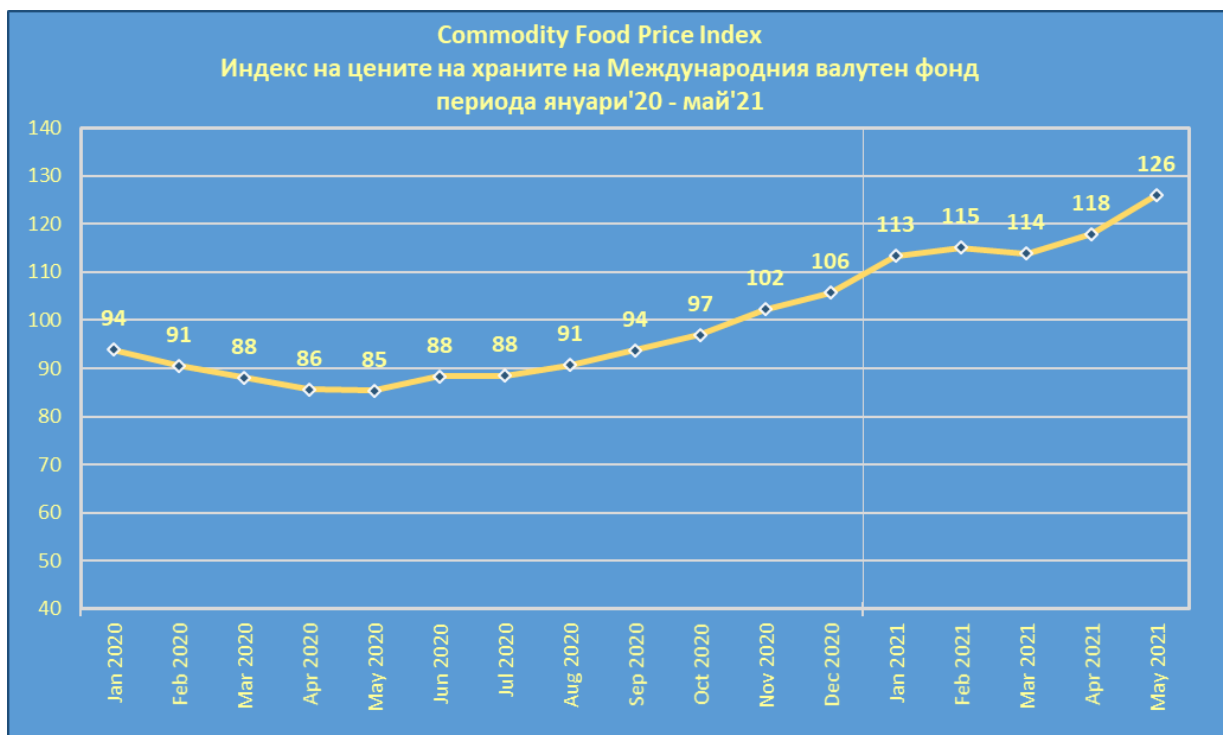
- **Индекс на цените на храните на Международния валутен фонд (МВФ)**

Индексът на цените на храните на Международния валутен фонд⁷ отразява движението на цените на зеленчуците и плодовете. Поради различния състав на стоките, които влизат в този индекс се наблюдават известни различия в тенденциите на двата индекса (ФАО и МВФ).

Таблица 11 Стойности на Индекса на цените на храните на МВФ през май 2021 г

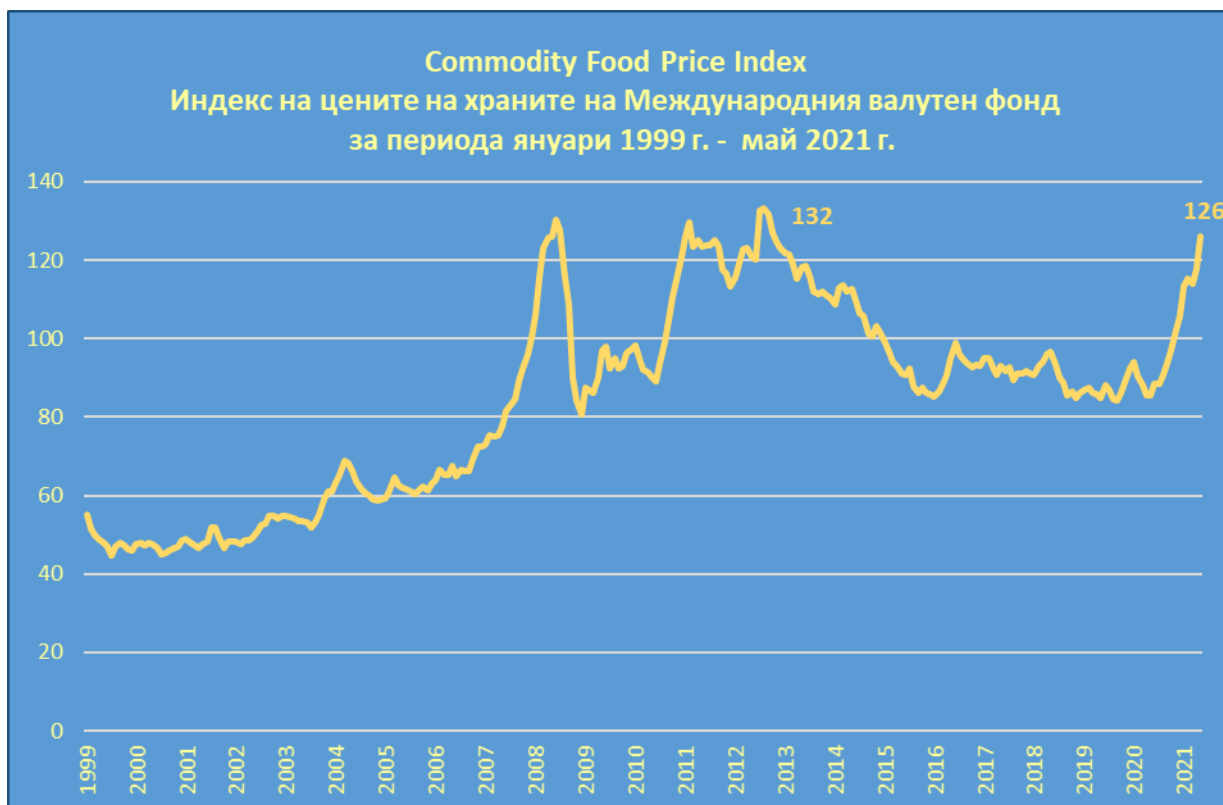
Commodity Food Price Index - Monthly Price				
Month	Price	Change		
Jan 2020	94,48			2,60%
Feb 2020	90,51			-4,20%
Mar 2020	88,03			-2,74%
Apr 2020	85,62			-2,73%
May 2020	85,43			-0,23%
Jun 2020	88,32			3,38%
Jul 2020	88,46			0,16%
Aug 2020	90,67			2,50%
Sep 2020	93,81			3,47%
Oct 2020	96,92			3,32%
Nov 2020	102,32			5,56%
Dec 2020	105,77			3,38%
Jan 2021	113,32			7,14%
Feb 2021	115,15			1,62%
Mar 2021	113,85			-1,13%
Apr 2021	117,88			3,55%
May 2021	126,04			6,92%

⁷ Commodity Food Price Index Monthly Price (Index Mundi)

фигура 72 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари '20 – май '21

През м. май стойността на този индекс е 126,04 пункта, като се наблюдава покачване в сравнение с предходния месец с 5%. Спрямо същия месец на миналата година индексът е с 40,6 пункта (47%) по-висок, а най-високите нива са отчетени през 2012 г. – 132 пункта. (фиг.72 и 73)

фигура 73 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари '99 – май '21

- **Международни цени на зърнените култури**

Средната стойност на индекса на цените на зърнените култури на FAO⁸ през май е 133,1 пункта, което е със 7,6 пункта (6,0%) повече от април и е с 35,7 пункта (36,6%) над стойността през май 2020 г. (фиг. 74)

От основните зърнени култури международните цени на царевичата се повишават най-много, като през май се увеличават с 12,9 пункта (8,8%), достигайки 75,6 пункта (89,3%) над стойността си през миналата година и е на най-високото си ниво от м. януари 2013 г. Причина за това увеличение на цената на царевичата са понижените производствени перспективи за Бразилия, ограничените световни доставки и силното търсене. Към края на месеца обаче цените на царевичата започват леко да се намаляват в резултат на очакването на по-високи производствени перспективи в САЩ.

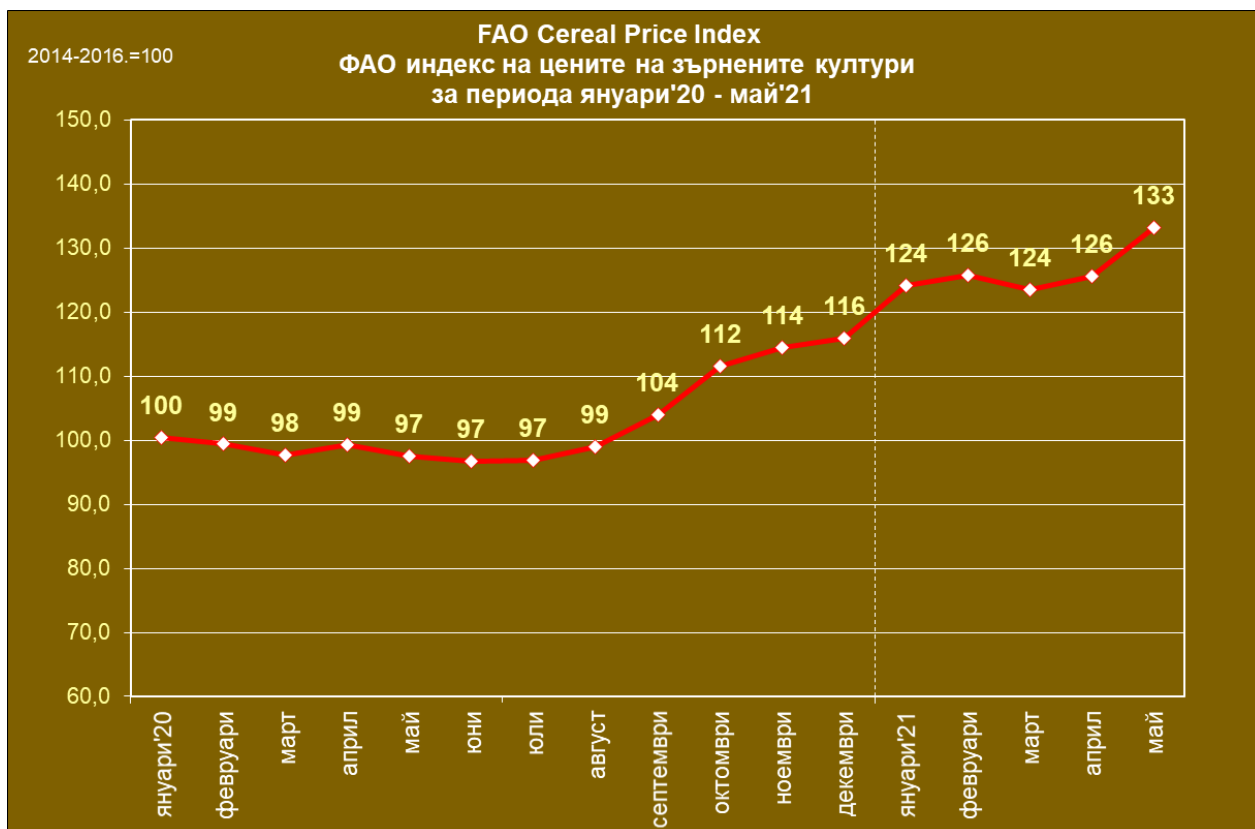
Международните цени на ечемика и соргото също се увеличават през май, съответно с 5,4% и 3,6%.

След скока на цените на пшеницата в началото на май, подобрените условия на реколтата, особено в Европейския съюз и САЩ, доведоха до рязък спад на цените в края на месеца. Въпреки това цените на пшеницата все още са средно с 8,0 пункта (6,8%) по-високи в сравнение с април и с 27,7 пункта (28,5%) над нивото от м. май 2020 г.

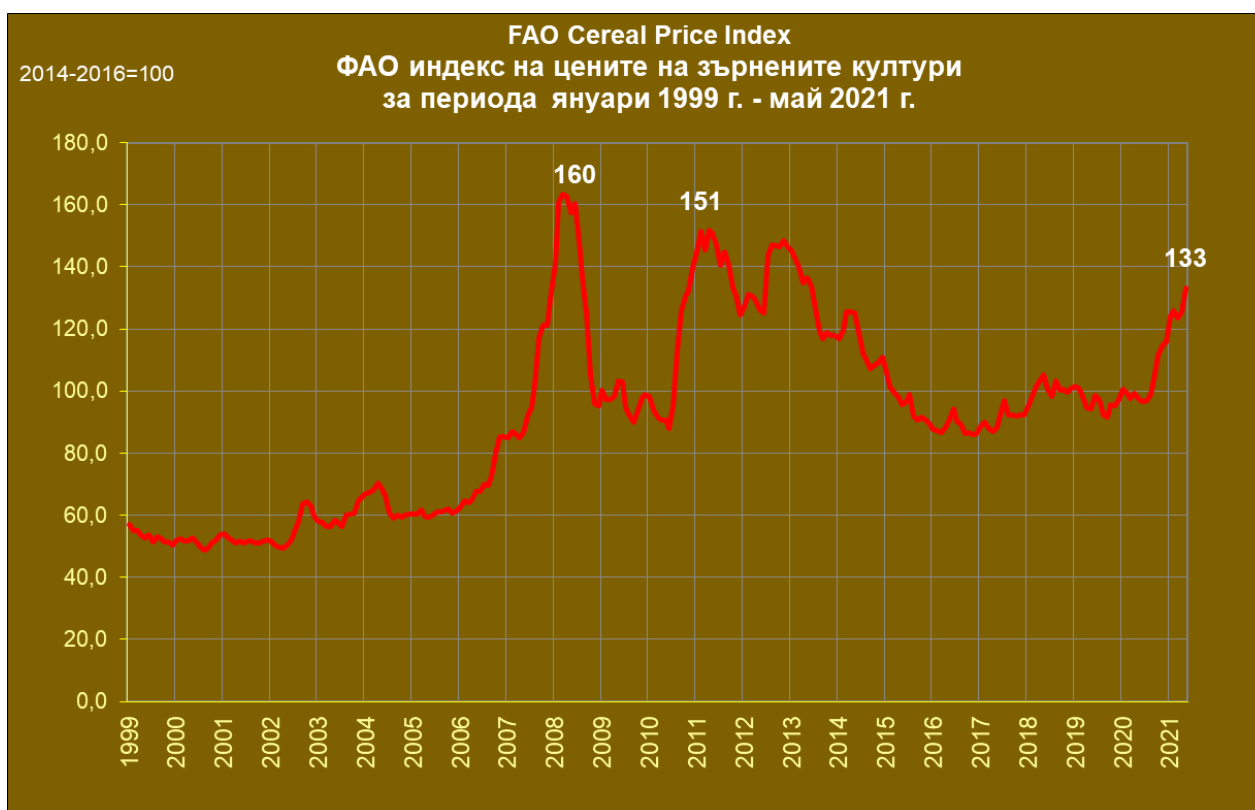
Международните цени на ориза се задържат стабилни през май, като логистичните и транспортните разходи запазват търговската активност през месеца. (фиг.80 и 81)

Най-високите стойности на този индекс (160 пункта) са регистрирани в началото на 2008 г. (фиг.75)

⁸ В състава на този индекс влизат пшеницата, царевичата и ориза

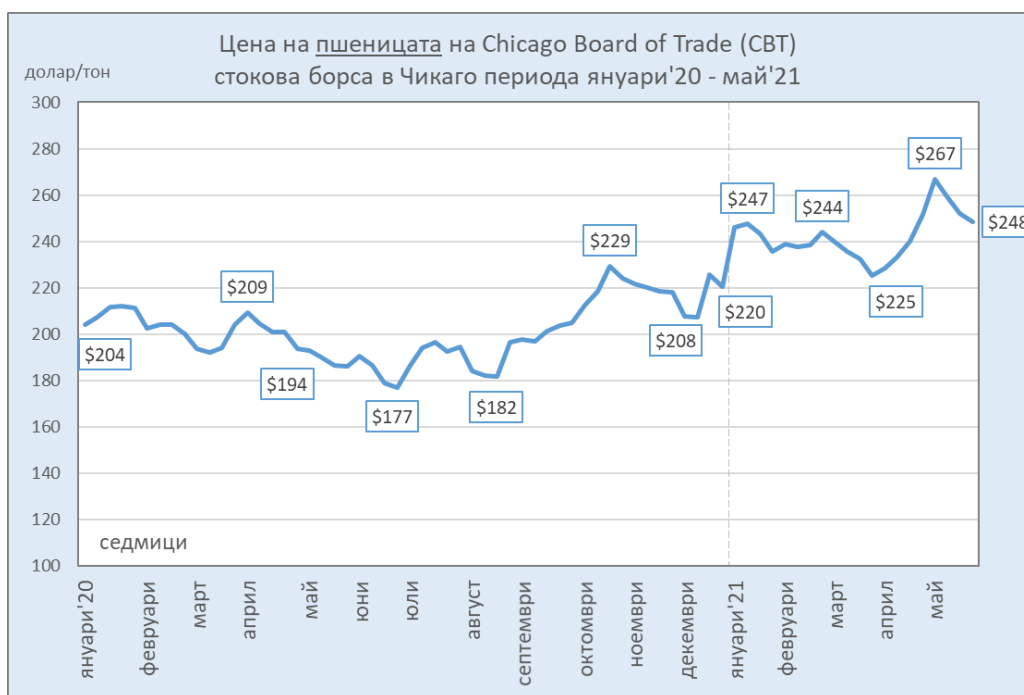
фигура 74 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'20 - май'21

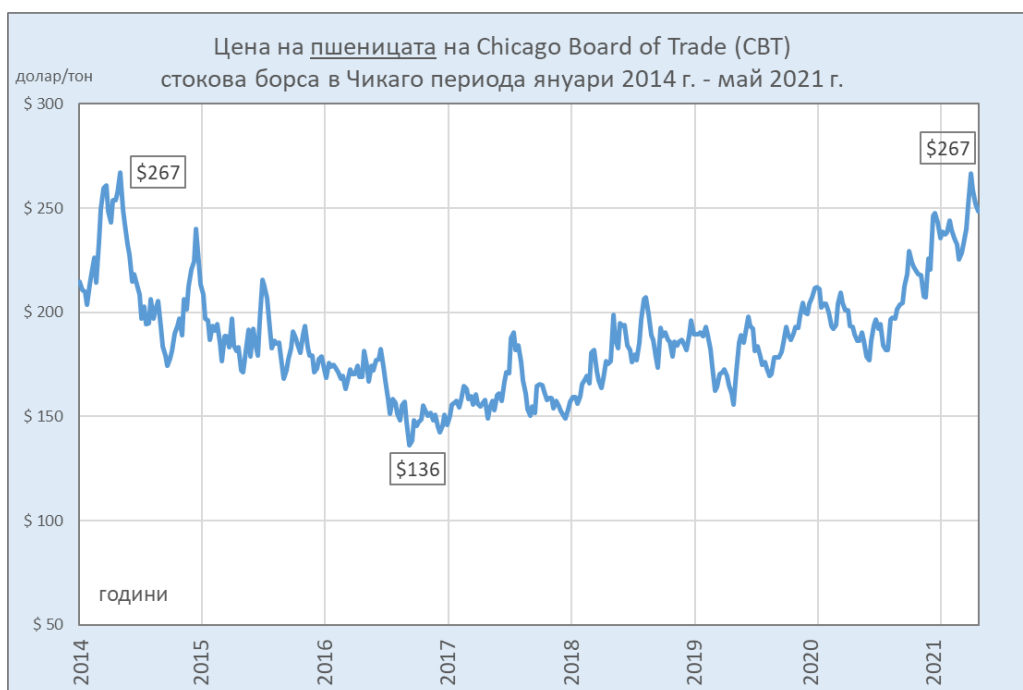
фигура 75 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'99 - май'21

Цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго през м. май стартира от ниво 267 долар/тон и през последната седмица пада до ниво от 248 долар/тон. В сравнение със същия период на миналата година цената за месец май тази година е с 36% по-висока. (фиг. 76)

Най-високите стойности за последните години са достигнати през 2014 г., както и през месец май тази година. На най-ниските нива цената на пшеницата е била през лятото на 2016 г. (фиг.77)

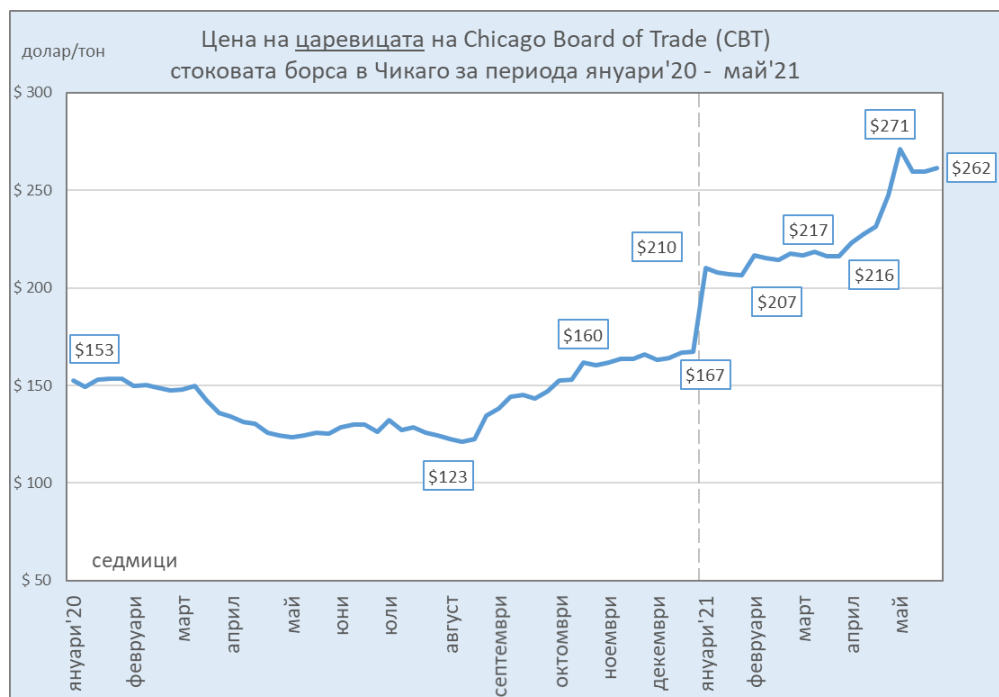

фигура 76 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'20 – май'21

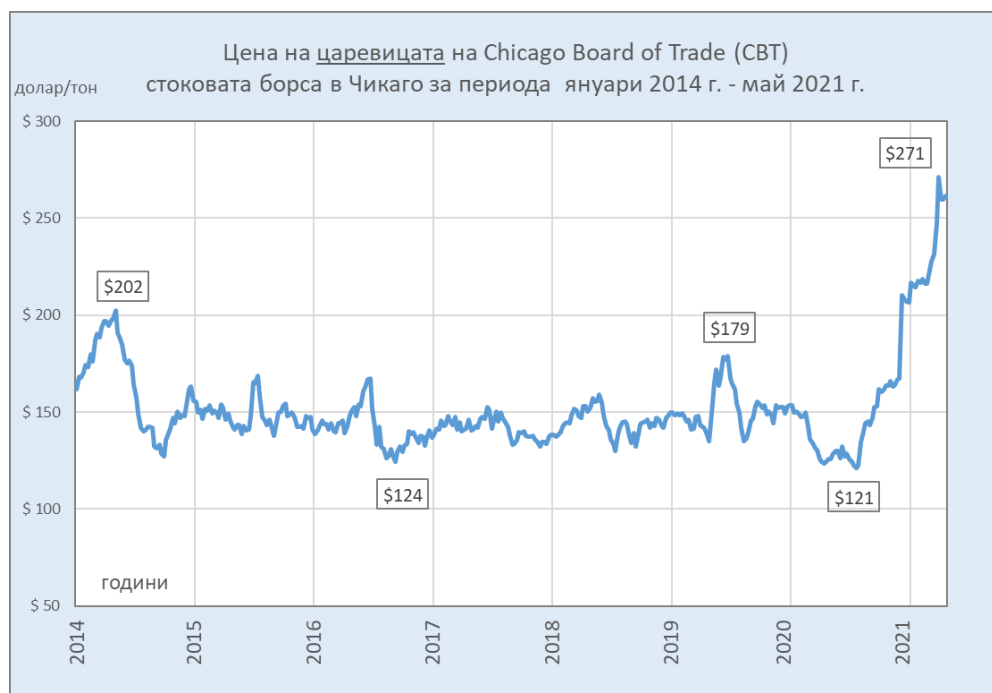

фигура 77 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'14 – май'21

Цената на царевичата на стоковата борса в Чикаго през май бележи рязък скок и достига пикови за последните години нива. В началото на месеца кривата стартира от 271 долар/тон и през месеца се стабилизира на ниво от около 260 долар/тон. В сравнение с предходния месец цената на царевичата се е покачила с 13%, а на годишна база поскъпването е 110%. (фиг.78) Аналогично на цената на пшеницата и при царевичата се наблюдава пик през 2014 г., който обаче е много под стойностите от тази година. Най-ниските регистрирани нива са през 2020 г. (фиг.79)

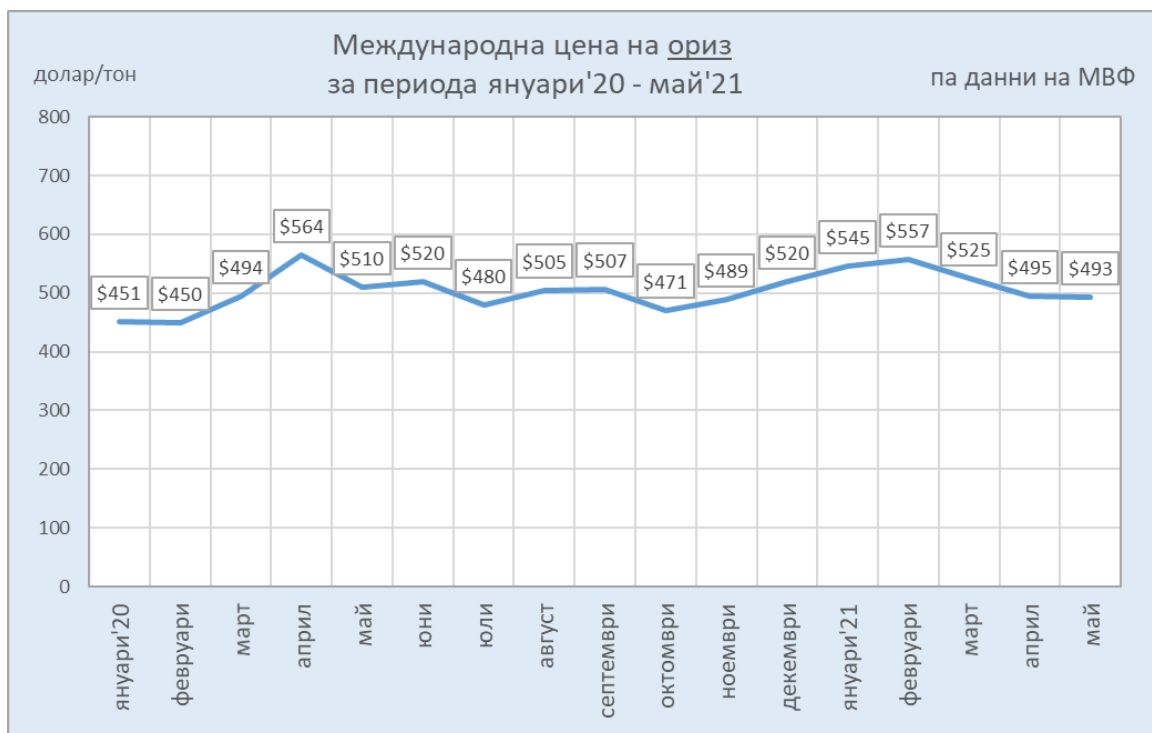

фигура 78 Цена на царевичата на Чикагската стокова борса за периода януари'20 – май'21

фигура 79 Цена на царевичата на Чикагската стокова борса за периода януари'14 – май'21

През месец май международната цена на ориза по данни на МВФ е 493 \$/тон. Наблюдава се леко понижение спрямо месец февруари. (фиг.80) Пиковите стойности на международната цена на ориз са регистрирани през 2008 г. – 907 \$/тон. (фиг.81)

фигура 80 Международна цена на ориз за периода януари'20 – май'21

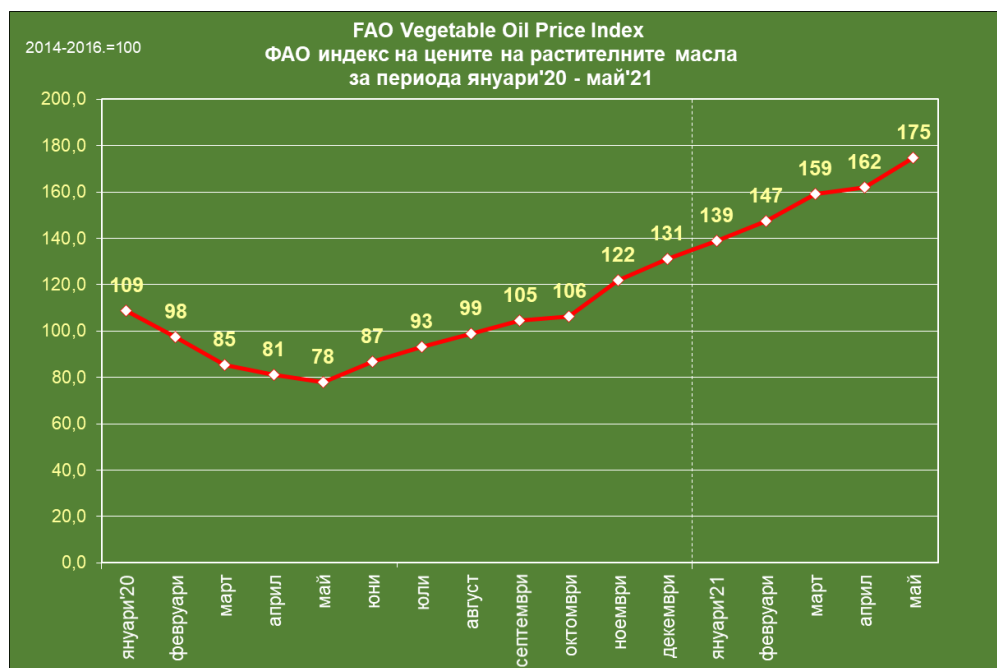

фигура 81 Международна цена на ориз за периода януари'99 – май'21

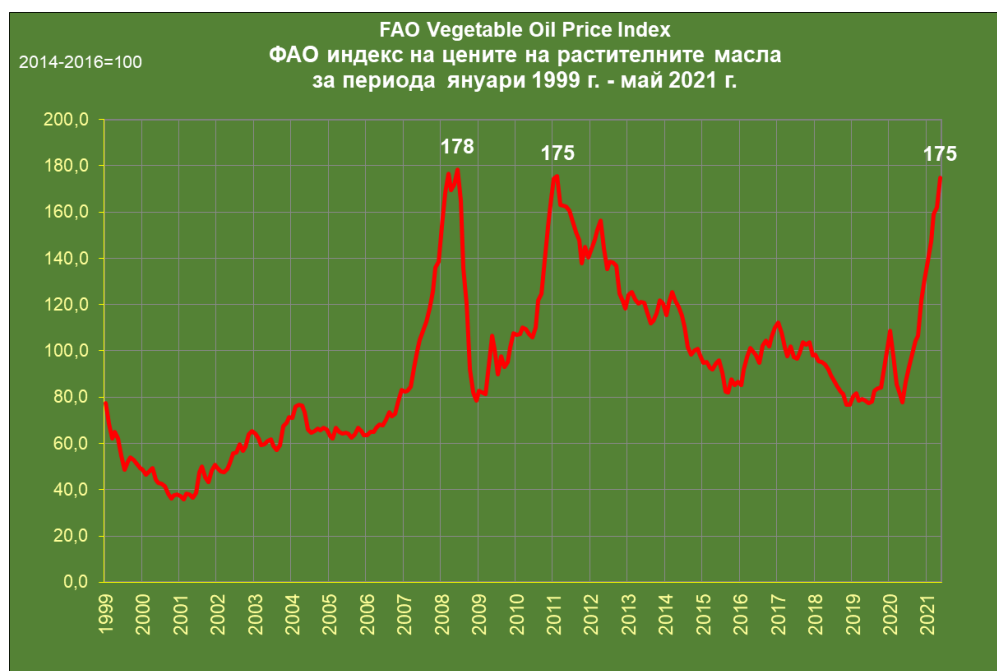
- Международни цени на растителните масла**

Индексът на цените на растителните масла на ФАО⁹ през май е 174,7 пункта, като е с 12,7 пункта (7,8 %) по-висок спрямо предходния месец. Запазването на високи показатели на този индекс е обусловено от повишаването на цените на палмово, соево и рапично масло. (фиг.82)

Най-високите стойности на този индекс (178 пункта) са регистрирани през 2008 г. (фиг.83)

фигура 82 ФАО индекс на растителните масла за периода януари'20 – май'21

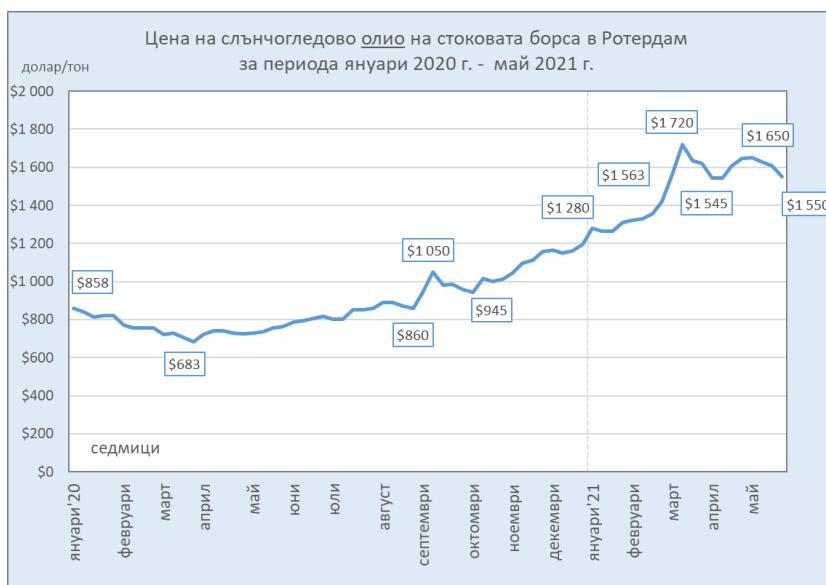

фигура 83 ФАО индекс на растителните масла за периода януари 1999 г. – май 2021 г.

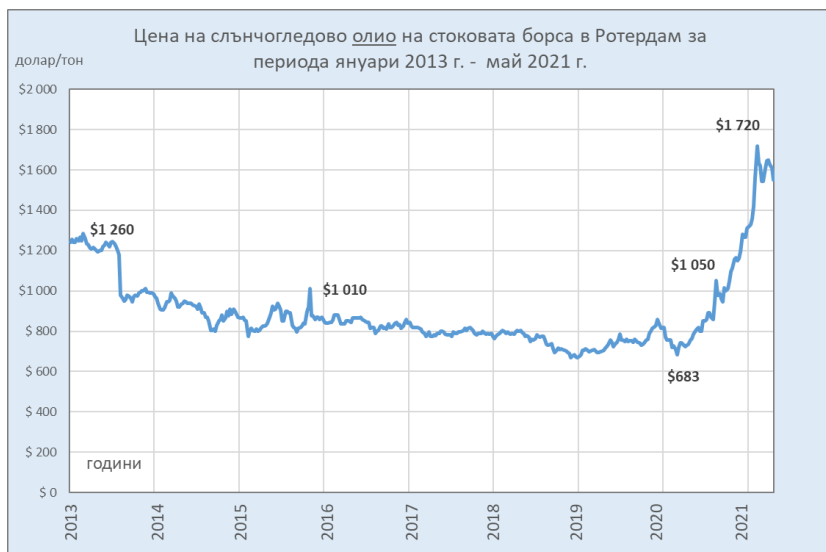
⁹ В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

При цената на слънчогледовото олио на борсата в Ротердам през месец май се наблюдава известно стабилизиране и през последните седмици стойностите леко намаляват. През първата седмица цената стартира от ниво 1650 долар/тон. През последните седмици на май цената на суровото олио на борсата в Ротердам бележи лек спад и кривата стъпва на ниво от 1550 долар/тон. Покачването на цената в сравнение с началото на годината е 21%, а на годишна база съответно със 115%. (фиг.84)

Въпреки известното стабилизиране, стойностите през май драстично надвишават високите нива от 2013 г. (1260 долар/тон) и 2015 г. (1010 долар/тон) Преди драстичното покачване на цената на олио през 2020 г. и през март 2021 г., пиковите стойности бяха достигнати през 2013 г. – 1230 долар/тон. (фиг.85)

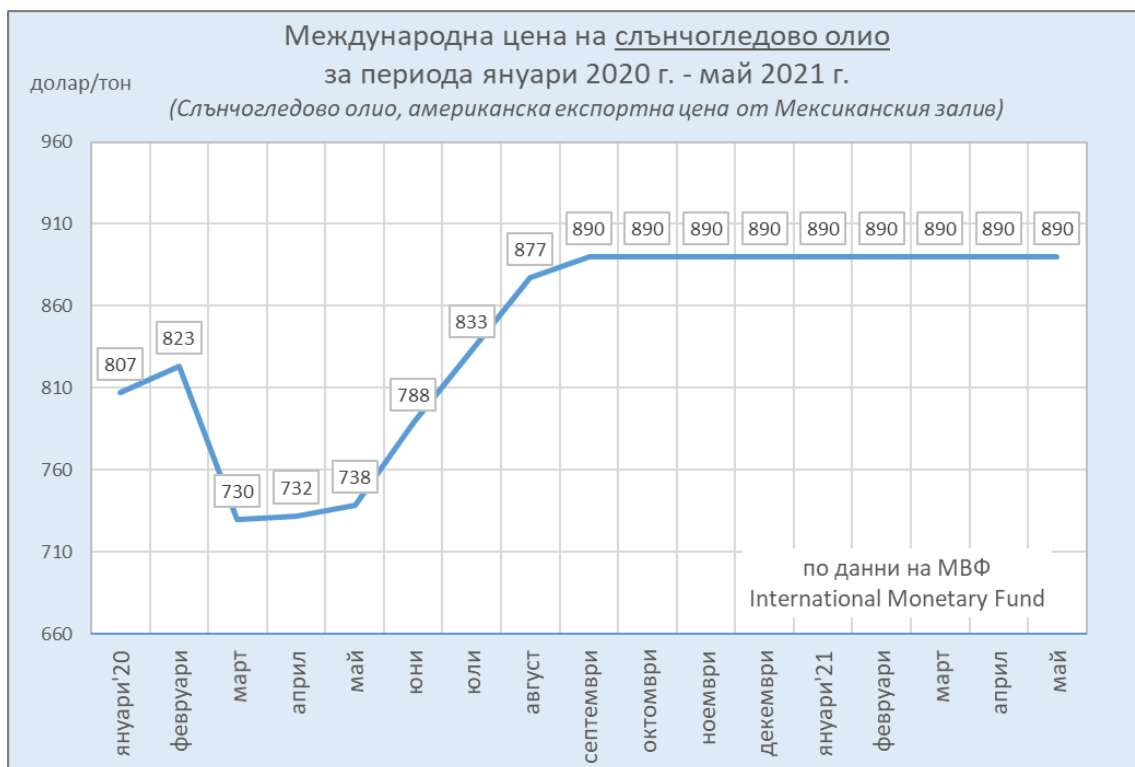

фигура 84 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на борсата в Ротердам януари'20 – май'21

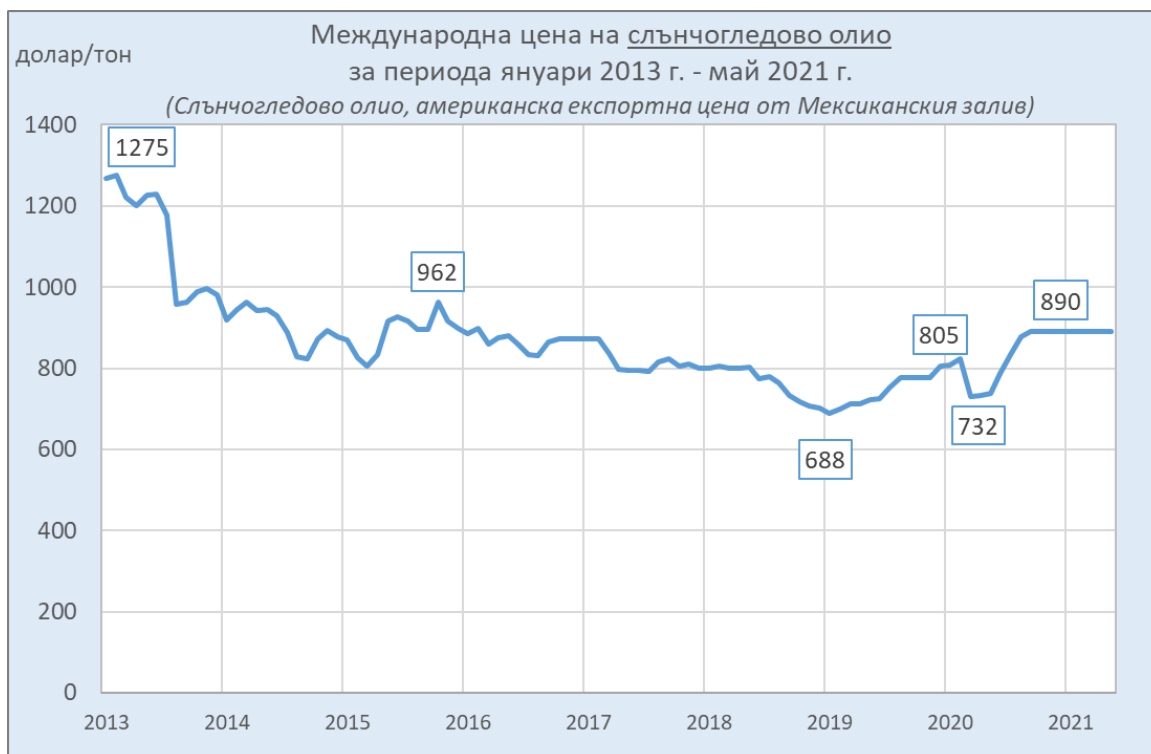

фигура 85 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на борсата в Ротердам януари'13 – май'21

Аналогични са изводите при анализирането на цената на олиото по данни на Международния валутен фонд¹⁰, за експортната цена на САЩ от Мексиканския залив¹¹. (фиг.86 и 87)

фигура 86 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'20 – май'21

фигура 87 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари 2013 – май 2021 г.

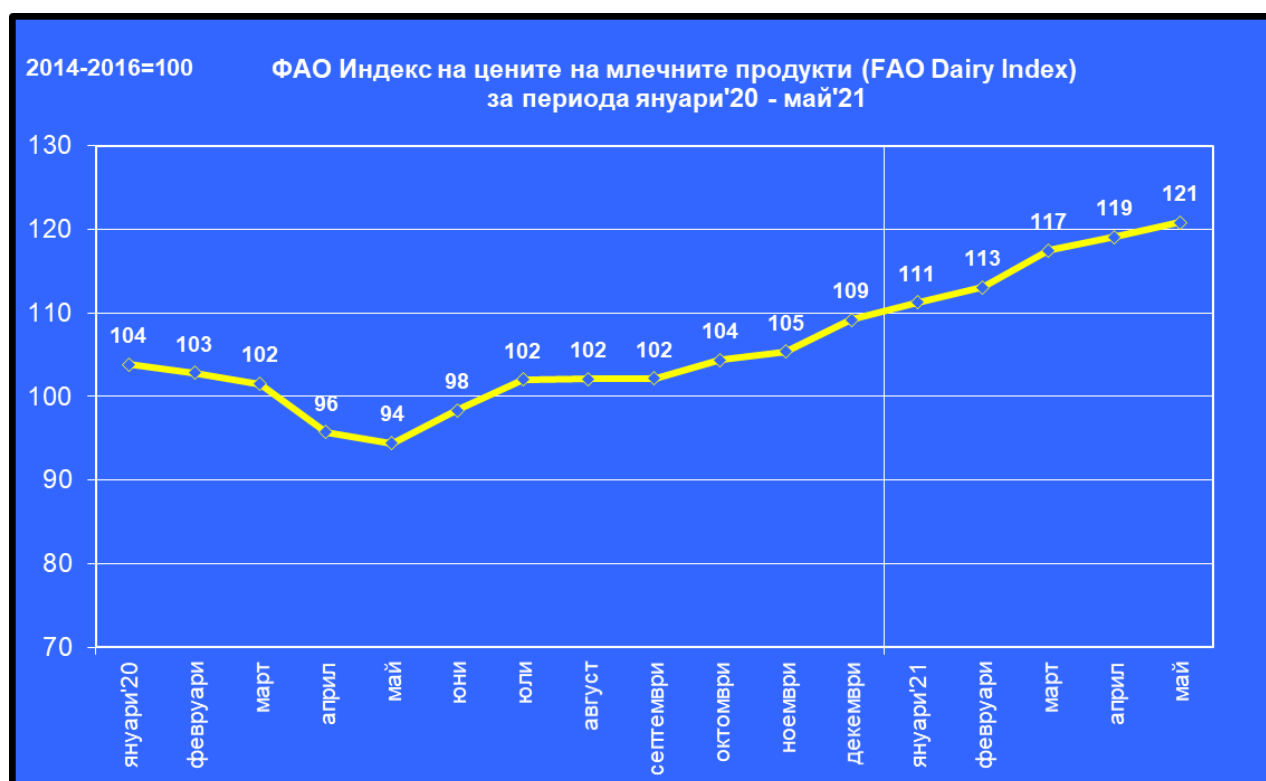
¹⁰ [International Monetary Fund](https://www.imf.org/)

¹¹ Sunflower Oil, US export price from Gulf of Mexico, US Dollars per Metric Ton

- Международни цени на млечните продукти**

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО¹² през май е 120,8 пункта, което е с 1,7 пункта (1,5 %) по-висок от април, и с 26,4 пункта (28 %) над нивото си от същия месец на предходната година. Индексът, обаче все още е с 22,8% под пиковата си стойност, достигната през декември 2013 г. (фиг. 88)

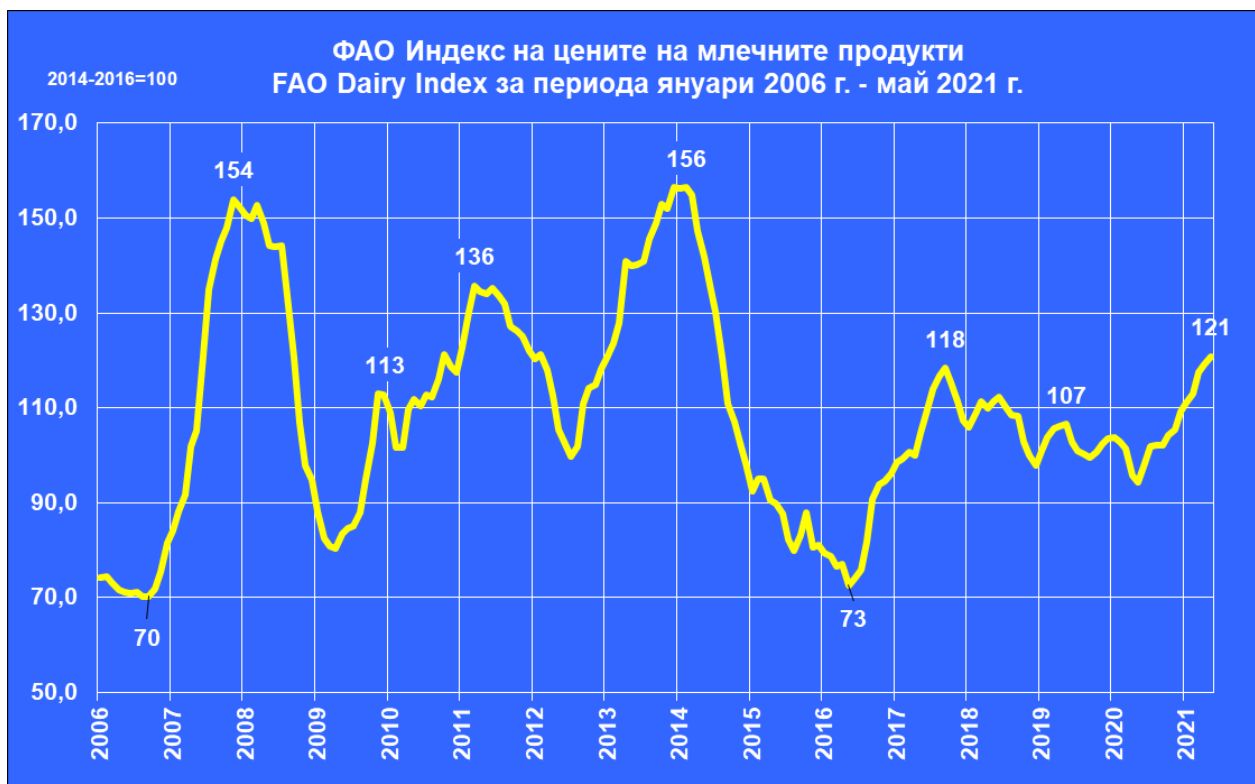
През май международните котировки за обезмаслено мляко на прах се покачват най-много, отразявайки силното търсене на внос на фона на ограничени спот доставки от Европейския съюз. Котировките на сиренето също се покачват, най-вече във връзка с по-ниските доставки от Европейския съюз на фона на силното търсене. За разлика от това цените на маслото отбелязват спад поради увеличените експортни доставки от Нова Зеландия.

фигура 88 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари'20 – май'21

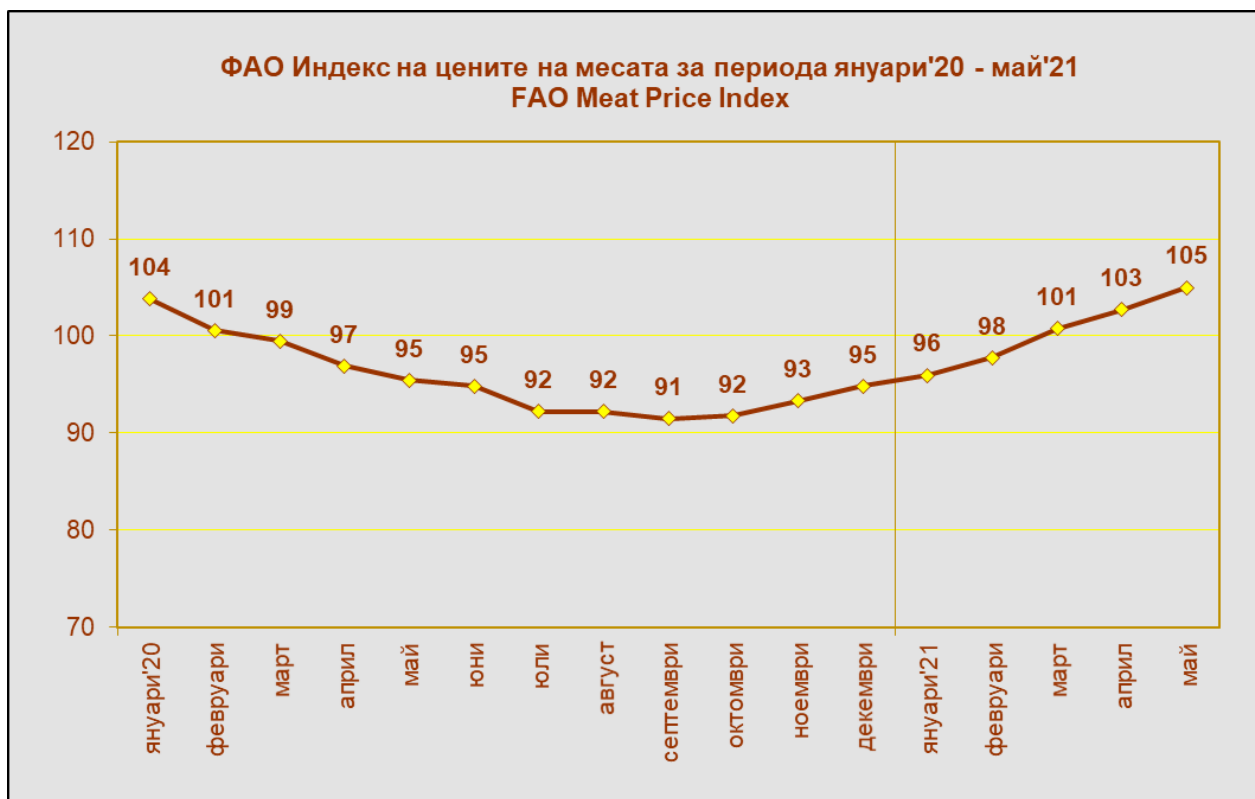
Най-високите стойности на този индекс (156 пункта) са регистрирани края на 2013 г. и началото на 2014 г. (фиг.88)

¹² В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

фигура 89 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари 2006 г. – май 2021 г.

- Международни цени на месата**

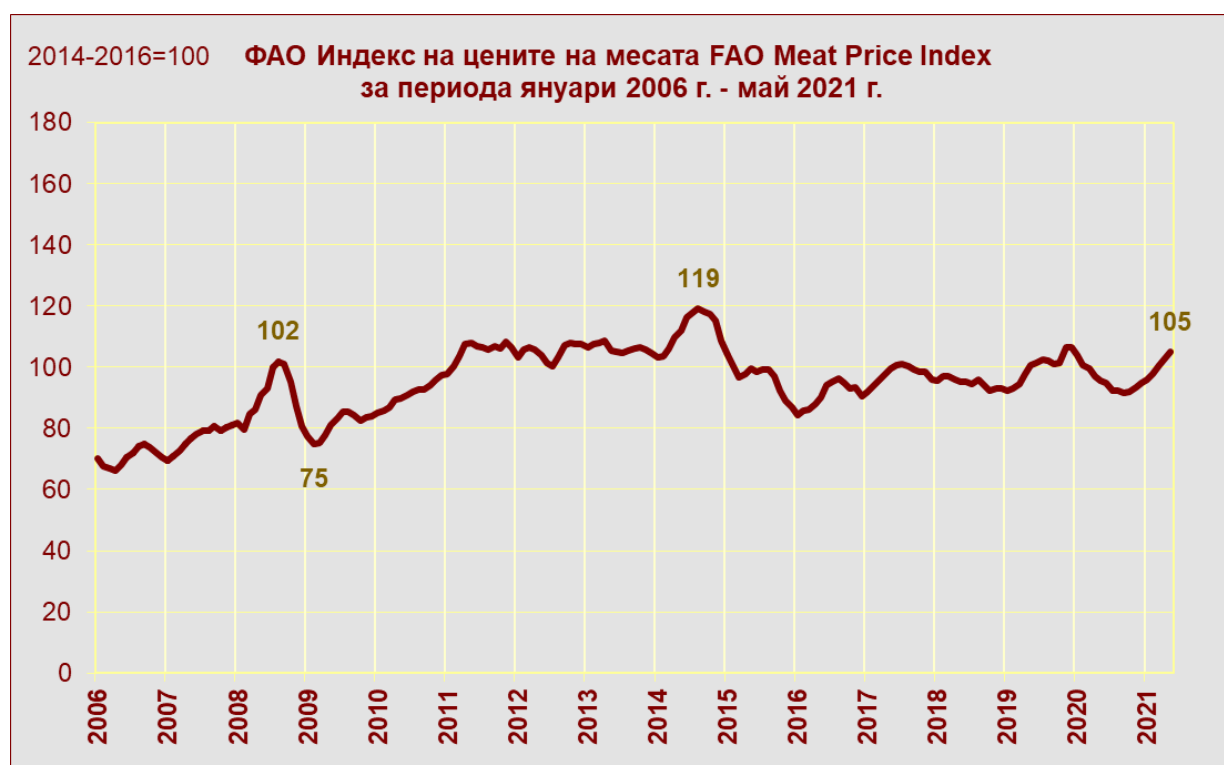

фигура 90 ФАО индекс на месата за периода януари 2020 г. – май 2021 г

Стойността на Индекса на цените на месото FAO¹³ през май е 105,0 пункта, като е с 2,3 пункта (2,2%) по-висока от април, регистрирайки осем месечно увеличение. Този индекс с 10 % над нивото си отпреди година, но все пак 12 % под пика си, достигнат през август 2014 г. (фиг. 90)

През май ценовите котировки за всички видове месо, представени в индекса, се повишават, главно поради повишения внос от страните от Източна Азия, главно Китай.

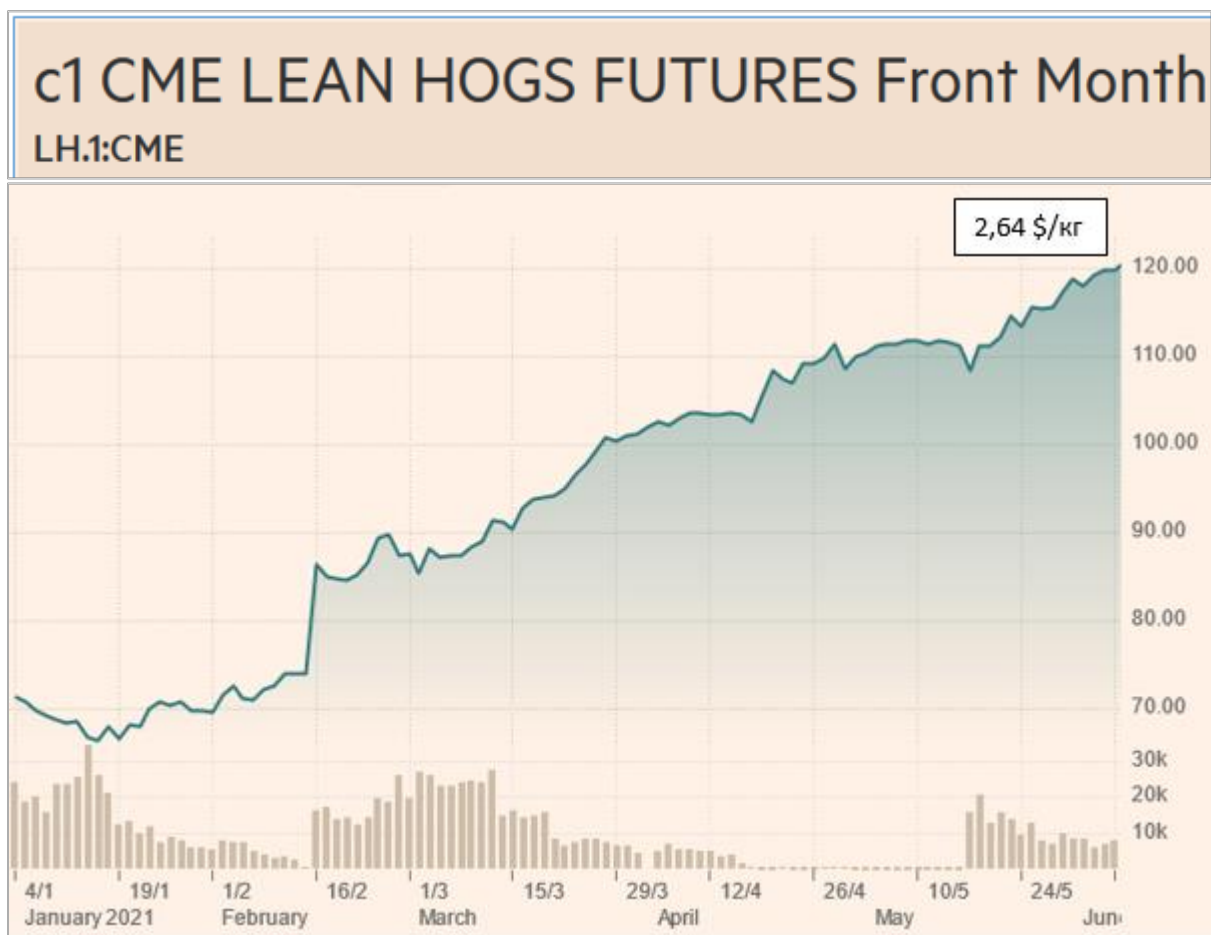
Най-високите стойности на този индекс (119 пункта) са регистрирани в средата на 2014 г. (фиг.91)

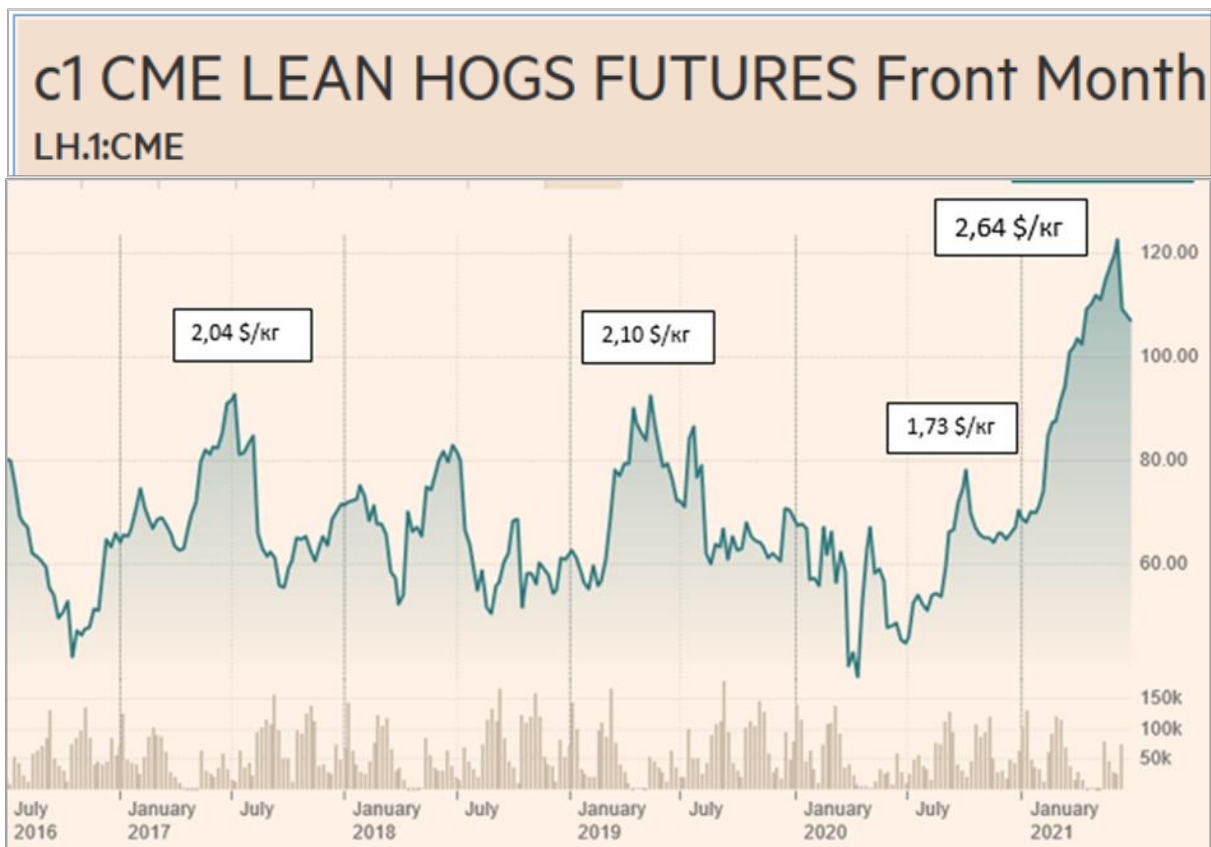
фигура 91 ФАО индекс на месата за периода януари 2006 г. – май 2021 г.

Наблюденията на цените на свинското месо на стоковата борса в Чикаго показват раздвижване на пазара през последните месеци. В края на май цената е 2,64 долар/кг. Поскъпването в края на май, спрямо края на януари е близо 70%. През 2020 г. най-високите стойности са достигнати през м. октомври – 1,73 долар/кг, през 2019 г. беше регистриран пик на цената на свинското месо на борсата в Чикаго от 2,10 долар/кг, а най-високите регистрирани стойности за последните шест-седем години са през 2014 г. – 2,92 долар/кг.(фиг. 92,93)

¹³ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

фигура 92 Цена на свинското месо на Чикагската стокова борса през януари'21 - май'21

фигура 93 Цена на свинското месо на Чикагската стокова борса за периода 2017 - май 2021 г.

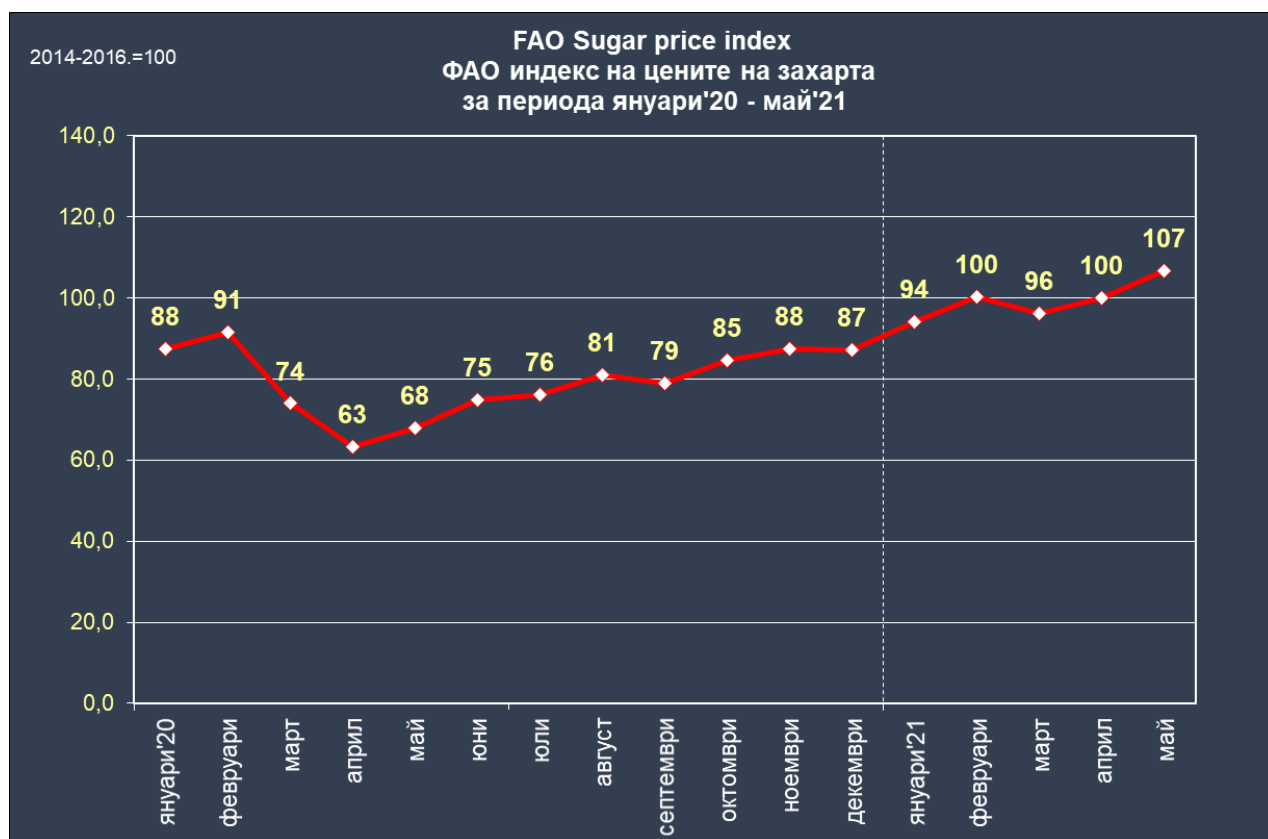
- **Международни цени на захарта**

Индексът на цените на захарта FAO¹⁴ през май е 106,7 пункта и е с 6,8 пункта (6,8%) по-висок от април, отбелязвайки второто поредно месечно увеличение, като се доближава до най-високото си ниво от м. март 2017 г. (фиг. 94)

Повишаването на международните котировки на цените на захарта е свързано най-вече със забавяне на реколтата и опасения за намалените добиви на в Бразилия, най-големият износител на захар в света, тъй като продължителните сухи метеорологични условия повлияха на развитието на културите.

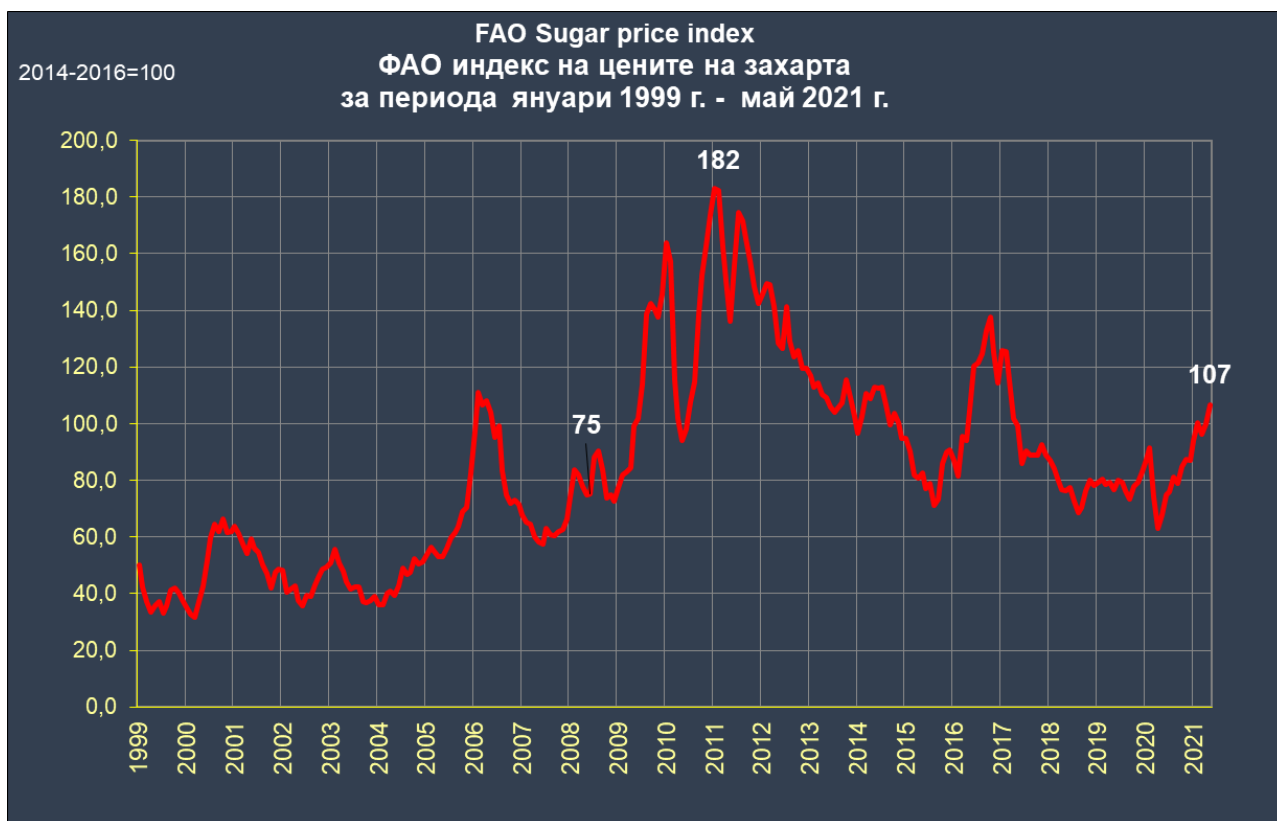
По-високите цени на суровия петрол и по-нататъшното укрепване на бразилския реал спрямо щатския долар, също е причина за покачването на стойностите. Големите обеми на износ от Индия, обаче допринасят за смекчаване на скока на цените и предотвратяват по-големи месечни увеличения на цените.

Пиковите стойности на този индекс са регистрирани в началото на 2011 г. и са 182 пункта. (фиг.95)

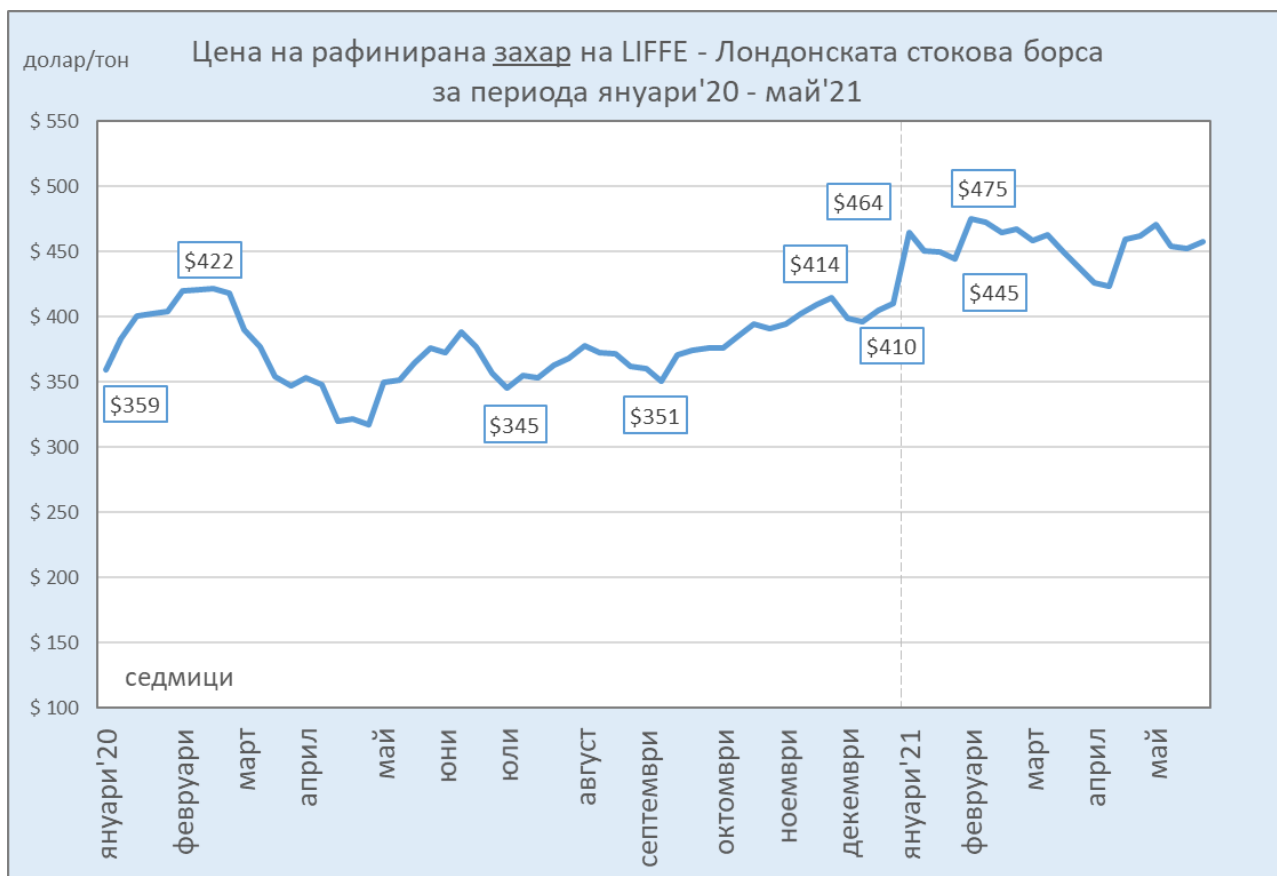

фигура 94 FAO индекс цените на захарта за периода януари 2020 г. – май 2021 г.

¹⁴ FAO Sugar price index

фигура 95 ФАО индекс на цените на захарта за периода януари 1999 г. – май 2021 г.

фигура 96 Цена на рафинирана захар на Лондонската стокова борса през януари'20 – май'21

Цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса в края на май стъпва на ниво от 458 долар/тон, а средно месечната стойност е 459 долар/тон. Спрямо предходния месец е регистриран ръст от 4%, а на годишна база покачването на цената на захарта от 27%. (фиг.9 6)

След голямото покачване на стойностите през 2016 г., кривата има устойчив низходящ тренд, който се обръща в средата на 2019 г. и отново през месец април 2020 г. (фиг.97)

фигура 97 Цена на рафинирана захар на Лондонската стокова борса през януари 2014 – май 2021 г.

Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

В началото на м. май Индексът на Тържищните Цени (ИТЦ) стартира от ниво 1,647 пункта и запазва това ниво през първите две седмици. От средата на месеца кривата има лек низходящ тренд, и в края на периода кривата стъпва на ниво от 1,554 пункта.

Средно месечната стойност на индекса през май тази година е 1,594 пункта и се доближава до нивото от същия период на миналата година. (фиг. 99)

През м. май 2021 г. кривата на Индекса на тържищните цени е на по-високи нива в сравнение с периода на 2014 г.- 2019 г., доближава се до стойностите от същия период на 2020 г., като в края на месеца минава под това ниво. (фиг. 98)

[illegible]

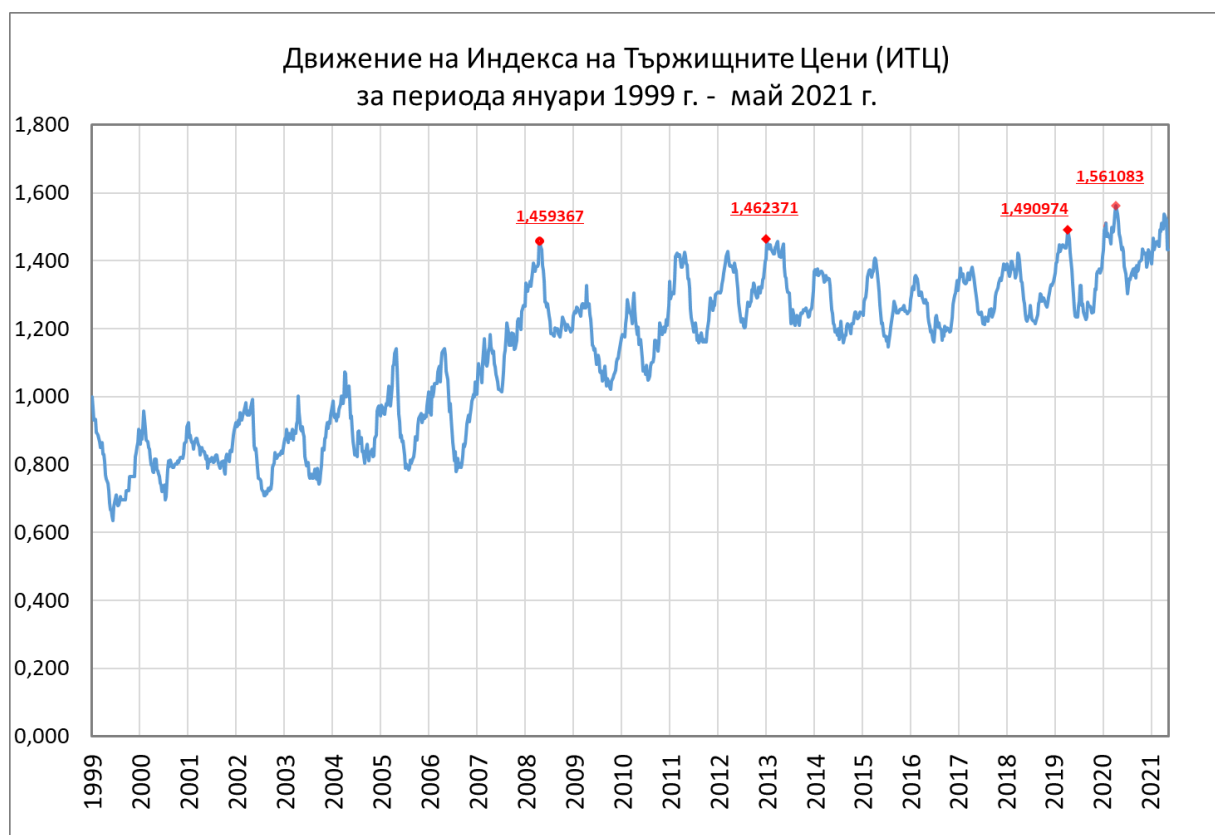
**Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)
за периода януари'20 - май'21**

2005=1

седмици

Месец	Индекс (ИТЦ)
януари'20	1,486
февруари	1,629
март	1,600
април	1,620
май	1,684
юни	1,550
юли	1,408
август	1,450
септември	1,480
октомври	1,500
ноември	1,547
декември	1,533
януари'21	1,499
февруари	1,583
март	1,555
април	1,620
май	1,658
юни	1,540

51

фигура 100 ИТЦ за периода януари 1999 г. – май 2021 г

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ